

2020

Jaarverslag Jonge Academie 1 april 2020 – 31 maart 2021

Inhoudstafel

Inhoudstafel.....	2
Voorwoord.....	4
Deel 1: Leden en structuren.....	7
1. Leden en selectie.....	7
1.1. Vijftig leden 2020-2021	7
1.2. Selectie nieuwe leden	7
1.3. Alumni.....	8
2. Bestuurlijke structuur.....	9
2.1. Voorzitter(s).....	9
2.2. Bestuur 2020-2021	9
2.3. Secretariaat.....	9
3. Pijlers en werkgroepen	10
3.1. Pijlers.....	10
3.2. Werkgroepen in 2020-2021	10
4. Adviesraad.....	12
4.1. Rol en werking.....	12
4.2. Samenstelling van de Adviesraad	12
Deel 2: Interne werking.....	14
5. JA-dagen en koffiekamers.....	14
6. Tweedaagsen	14
6.1. ½-daagse — 15 juni 2020.....	14
6.2. Najaarstweedaagse — 19-20 november 2020	15
6.3. Voorjaarstweedaagse — 25-26 maart 2021	15
7. Sociale dag — uitgesteld in 2020.....	16
8. Chronologie van de vergaderingen	16
Deel 3: Realisaties en impact.....	19
9. Publicaties.....	19
9.1. OVERLAP: the no man's land between art & science	19
9.2. Opiniestuk centrale toetsen (dS, 30 juni 2020)	19
9.3. Nota, factsheet en website COVID, zorg en (gender)ongelijkheid	20
9.4. Gezamenlijk statement over bezuinigingen op Horizon Europe	21
9.5. Maja Pandemic Edition	21
10. Events.....	22
10.1. Online inspiratiesessie Uitdagingen in citizen science i.s.m. Scivil — 21 april 2020	22
10.2. The Future of Independent Science Advice in the EU Ecosystem: How to make sure that research synthesis reports are read? i.s.m. Young Academy of Finland — 27 mei 2020	22
10.3. Webinar over anonimiseren en pseudonimiseren i.s.m. VLIR — 3 september 2020... ..	23
10.4. Nationale Covid19-conferentie i.s.m. VLIR e.a. — 9 september 2020.....	24
10.5. Inauguratie nieuwe leden 2020 (asynchroon event sociale media) — oktober 2020... ..	24

10.6.	Online event Citizen Science & Science communication i.s.m. Scivil, FWO en KVAB — 16 november 2020.....	25
10.7.	Iedereen Betrokken — 19 november 2020.....	25
10.8.	Research assessment, inauguratie en voorzitterswissel — 26 maart 2021	26
11.	Prijzen.....	27
11.1.	Prijsvraag Het leven na de pandemie.....	28
11.2.	Prijsvraag Research(er) assessment.....	28
11.3.	Onderscheidingen wetenschapscommunicatie i.s.m. KVAB.....	28
11.4.	Pipetprijs i.s.m. Eos.....	29
11.5.	PhD Cup i.s.m. Scriptie vzw	29
12.	Andere realisaties	30
12.1.	Beleidsoverleg COVID, zorg en (gender)ongelijkheid.....	30
12.2.	Expeditie Moendoes.....	30
12.3.	Science meets Parlement	30
12.4.	Acties n.a.v. COVID-19.....	31
12.5.	Bijdrage aan campagne #SamenVoorBiodiversiteit.....	31
12.6.	Bijdragen op uitnodiging.....	32
Deel 4: Samenwerking met partners.....		33
13.	Samenwerking binnen Vlaanderen	33
13.1.	KVAB.....	33
13.2.	KAGB	33
13.3.	Vlaamse overheid, Departement Economie, Wetenschap en Innovatie	33
13.4.	VLIR.....	34
13.5.	FWO.....	34
13.6.	Universiteiten	34
13.7.	Eos.....	34
13.8.	Scriptie vzw (PhD Cup).....	34
13.9.	Universiteit van Vlaanderen (met VRT, Knack en de universiteiten).....	35
13.10.	Scivil	35
14.	Internationale samenwerking.....	35
14.1.	Expeditie Moendoes (met De Jonge Akademie Nederland)	35
14.2.	European Young Academies (Berlijn, 4-5 juli 2020).....	35
14.3.	Oprichting Young Academies' Science Advice Structure	36
14.4.	Overleg over Horizon Europe budget cuts.....	36
14.5.	Science for Policymaking in Belgium (20 oktober 2020).....	36
14.6.	Overleg met de Young Academy of Finland in het kader van de themaworkshop over wetenschappelijk beleidsadvies.....	37
14.7.	Sporadische contacten met andere jonge academies.....	37
Deel 5: Communicatie en pers		38
15.	Media.....	38
16.	Specifieke media.....	40
Deel 6: Financiën.....		40
17.	Eindafrekening 2020	40
18.	Begroting 2021	40

Voorwoord

Een terugblik op de afgelopen twee jaar als voorzitters van de Jonge Academie begint vooral met gevoelens van verwondering. Verwondering hoe deze jaren enerzijds voorbij lijken te zijn gevlogen, maar anderzijds ook een enorm lange periode vol avonturen lijken te zijn. Dat contrast is des te groter als we terugblikken op het afgelopen coronajaar. Enerzijds is ineens een heel jaar weg, opgegeten door de pandemie, anderzijds leek de lockdown soms een eeuwigheid te duren.

In de fysica leren we dat de tijd kan krommen door de aanwezigheid van grote massa's of energie. Ja, er is enorm veel energie in de Jonge Academie, maar we hebben de berekeningen gemaakt en het kan deze krommingen van de tijd niet volledig verklaren. Er is meer aan de hand. Onze perceptie van tijd wordt immers niet enkel bepaald door de wetten van de fysica, maar vooral door vele cognitieve processen, zoals beschreven in de psychologie. Daaruit leren we dat de ervaren tijdsduur van een voorbije periode proportioneel is met het aantal gebeurtenissen ervan die in ons geheugen zijn opgeslagen.

Dat verklaart de pandemie-paradox: saaie dagen lijken op het moment zelf langer te duren, dat is het prospectieve gevoel; maar juist doordat er weinig memorabel gebeurd is, onderschatten we achteraf hoe lang het werkelijk was, dat is het retrospectieve gevoel.

Ook los van de pandemie ervaren leden van de Jonge Academie verschillende kwadranten van deze paradox. Tussen de bekendmaking van de nieuwe leden en hun inauguratie zit een maand of twee. Prospectief duurt die periode lang, want er gebeurt nog niet veel en je bent benieuwd naar wat zal komen, maar als je eenmaal lid bent, herinner je je die wachttijd nauwelijks. (Dat is

beloofd, nieuwe leden!) We komen met de Jonge Academie telkens samen op de 13de van de maand en twee keer per jaar houden we een tweedaagse met een publieksevent. Op het moment zelf vliegen die dagen voorbij, maar achteraf hou je er bijzonder veel herinneringen aan over van waardevolle gesprekken, zotte plannen en grappige situaties.

Volgen dan al onze ervaringen dit kort-lang of lang-kort patroon? Nee, er zijn ook enkele activiteiten die zowel prospectief als retrospectief kort lijken. Naar het Academiënpaleis pendelen is er zo eentje: je leest onderweg het Metro-krantje of scrolt op je smartphone. Daardoor lijkt de tijd snel voorbij te gaan, maar je houdt er weinig herinneringen aan over. Kort-kort is dus pure tijdverspilling, maar dit roept wel de vraag op of er ook ervaringen zijn die een lang-lang patroon vertonen. Het enige dat we kunnen bedenken is een voorzitterschap van de Jonge Academie tijdens het begin van een pandemie. Dat waren, op het moment zelf, heel lange dagen, en ook nu, in onze herinnering, lijkt het een lange periode, door de veelheid van activiteiten en conversaties die toen in alle chaos plaatsgrepen.

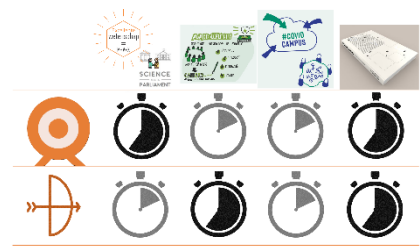
De Jonge Academie is een plaats waar verschillende tijdschalen samenkomen. Niet alleen in de manier hoe we de tijd ervaren, maar ook en misschien vooral in de manier hoe onze activiteiten tot stand komen. Om dat aan te tonen, kunnen we een nieuwe tabel opstellen met de tijdschalen waarop

sommige problemen zich aandienen in de academische en culturele wereld, versus de tijdschaal waarop wij onze acties ondernemen.

Met de Jonge Academie focussen we vaak op fenomenen en problemen die een lange geschiedenis kennen en die nog lang dreigen te duren, bijvoorbeeld het onevenwicht in de genderbalans in de academische wereld en het gebrek aan dialoog tussen wetenschappers en politici. Dat betekent echter niet noodzakelijk dat onze acties diezelfde lange tijdschalen moeten respecteren. Onze werkgroep gender, bijvoorbeeld, realiseerde met de actie **Wetenschap is M+V+X** in enkele maanden tijd een nieuwe dynamiek rond dit probleem. Ook **Science meets Parlement** grijpt de koe bij de hoorns en brengt jaarlijks duo's van onderzoekers en politici samen, al is de huidige cyclus door de welbekende omstandigheden verlengd.

Van het omgekeerde patroon – problemen van eerder korte termijn met acties op een langere termijn – hebben we, gelukkig, maar één voorbeeld kunnen bedenken. Ondanks het feit dat de pandemie, hopelijk, een relatief kort fenomeen is, hebben we vorig jaar een **prijsvraag** uitgeschreven over de mogelijke lange-termijn effecten van COVID19. Een bundeling van de beste inzendingen verscheen in maart 2021 in een bijzondere uitgave van ons eigen magazine, getiteld: **Maja - Pandemic Edition**.

Aan het begin van de pandemie hebben we ook twee kortlevende acties ondernomen, die inspeelden op acute noden van dat moment. Twee voorbeelden in de categorie kort-kort, dus. Eerst lanceerden we een **crowdsource-campagne** om tips voor een snelle overgang naar afstandsonderwijs en telewerk te verzamelen. Daarna lanceerden we het **Slack-forum Mitigate corona**, waarop alle academici welkom waren om informatie te delen. Ons meest actieve kanaal monitorde de Belgische initiatieven rond het ontwerpen en produceren van **noodventilatoren**, die gelukkig niet nodig zijn gebleken hier in België.

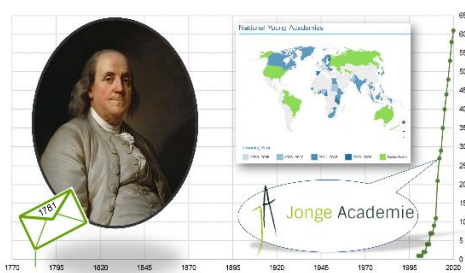
De laatste combinatie lang-lang kunnen we ook afvinken. Wat de lang-levende noden betreft, beperken we ons immers niet tot kortdurende acties. Er zijn ook domeinen die we duurzaam opvolgen over de verschillende generaties van de Jonge Academie heen. Die domeinen zijn verankerd in onze vier pijlers: beleid, internationalisering, wetenschapscommunicatie en interdisciplinariteit. Om het concreet te maken, noemen we twee acties. Zo hebben we een nieuwe publicatie uitgebracht rond de dialoog tussen kunst en wetenschap, getiteld **OVERLAP** (waarvan de **reizende Expo** in mei 2021 op de eerste van vijf locaties in universiteitsteden haar deuren opent). En we hebben een werkgroep opgestart rond het **precaire arbeidsstatuut van de kunstenaar**.

Dan is er nog één actie waarvan de tijdschaal moeilijk vast te pinnen is in deze tabel. Eind vorig jaar bereikte ons namelijk een vraag vanuit een ver verleden. Rond 1781 heeft **Benjamin Franklin** namelijk een brief gestuurd aan de Koninklijke Academie van Brussel, waarin hij reageerde op een prijsvraag die hij duidelijk te theoretisch vond. Hij vroeg zich af of de geleerden zich niet beter konden buigen over een écht praktisch probleem, namelijk de ontwikkeling van een medicijn dat scheten minder zou doen stinken. Hij stuurde de brief echter niet in volgens de geijkte procedure, maar langs vele omwegen bereikte hij ons toch, 240 jaar na datum. De brief is intussen wereldberoemd en heeft een eigen Wikipedia-pagina, met als titel “Fart proudly”.

We deden wat elke zichzelf respecterende Academie zou doen: we negeerden deze vraag ... niet. Nee, wij stuurden binnen de week een antwoord. We vroegen alumna en microbiologe Sarah Lebeer voor

advies en samen met een buitenlandse collega konden ze Franklin bijspijkeren in de fascinerende wetenschap van het microbioom van de darm, die de voorbije 2,5 eeuw en met name de laatste vijftien jaar enorm is geëvolueerd. Hoewel de geur nu niet hun primaire focus is, zijn hedendaagse onderzoekers wel degelijk geïnteresseerd in het verminderen van de methaanuitstoot, weliswaar vooral bij vee. Die brief is een voorbeeld van wat wij als Jonge Academie vertegenwoordigen – een organisatie die speelt met verschillende tijdschalen en die groter is dan de opsomming van afgelopen activiteiten.

Deze brief verbond ons ook met de tijd waarin onze moederacademie zelf nog een piepjonge Academie was en geeft op die manier een nuttig perspectief op alles wat we doen. Het toont hoe de Academie enorm geëvolueerd is, maar ook hoe sommige dingen in al die tijd niets veranderd zijn: het belang van de nieuwsgierigheid en internationale en interdisciplinaire samenwerking.

Sinds 2000 zijn er wereldwijd meer dan 60 nationale jonge academies en verwante organisaties opgericht, waarvan de onze er eentje is. De naam Jonge Academie speelt ook met een interne tijdsparadox. De term voelt aan als een anti-pleonasme. Het adjectief jong staat naast een instituut, dat kan bogen op een zeer lange traditie en bijna tijdloos lijkt. Het heeft iets van een kleine reus, een zonnige nacht of een stille knal. Dat brengt ons bij een klein woord van grote dank.

Wij danken onze beleidsmedewerkers (eerst Ellen, Chris, en nu Nathalie, Tine en Bert), het levende geheugen van onze organisatie, de verschillende bestuursleden en alle andere leden en trekkers van werkgroepen, onze contacten bij de universiteiten, de VLIR, het departement EWI, het FWO, de Universiteit van Vlaanderen, Eos magazine, Kunstenpunt, iedereen die ons geholpen heeft met onze Covid-acties, onze sponsor de Nationale Loterij, en de academies met wie we samenwerkten: de KAGB, KANTL, en in het bijzonder de KVAB. Dank-jullie-wel.

In het langere tijdsperspectief vervagen de individuele activiteiten en standpunten en voelen bestuurswissels als een bijkomstigheid, een voetnoot. In dat langere perspectief, worden er elementen zichtbaar die we niet kunnen samenvatten met pictogrammen op slides, maar die wat ons betreft wel de essentie van de Jonge Academie vatten: het zijn de genuanceerde dialogen, de aardvark-dynamiek, de momenten van intense verwondering, en de onverwachte vriendschappen. Het was een voorrecht om die essentie in haar kern te leren kennen.

Wij wensen de nieuwe leden, het nieuwe bestuur en natuurlijk het nieuwe voorzittersduo alle succes en evenveel plezier bij hun ontdekkingsstocht. Jozefien en Christophe, we hebben jullie de voorbije jaren met veel enthousiasme werkgroepen zien trekken en twijfelen er geen moment aan dat jullie ook deze taak met glans zullen vervullen en deze organisatie jong zullen houden met nieuwe ideeën. Het is geruststellend te weten dat de Jonge Academie in goede handen is.

Vincent Ginis en Sylvia Wenmackers, covoorzitters

Deel 1: Leden en structuren

1. Leden en selectie

De Jonge Academie is in wezen een ledenorganisatie van een vijftigtal jonge toponderzoekers en kunstenaars met een eigen kijk op wetenschap, maatschappij, kunst en beleid. Het Koninklijk Paleis noemde de JA een “interdisciplinaire en interuniversitaire ontmoetingsplaats”, een mooie bewoording die we hebben overgenomen als onze identiteit.

1.1. Vijftig leden 2020-2021

De wetenschappelijke leden zijn verbonden aan een Vlaamse universiteit en/of een Vlaamse of federale wetenschappelijke onderzoeksinstituten en hebben bij intrede minimaal 3 en maximaal 10 jaar geleden hun doctoraat behaald. De leden-kunstenaars zijn minimum 25 en maximaal 39 jaar oud en hebben een duidelijke affiniteit met wetenschap.

Tijdens werkjaar 2020-2021 waren er 60 leden:

Orhan Agirdag	Ugo Dehaes	Frank Merkx	Joris Vandendriessche
Frederik Anseel	Tine Destrooper	Kris Myny	Christophe Vandeviver
Nicolas Baeyens	Heleen Dewitte	Michelle Plusquin	Karel Vanhaesebrouck
Ann Bessemans	Marjan Doom	Magaly Rodríguez García	Sofie Verbrugge
Camilla Bork	Lendert Gelens	Amr Ryad	Sammy Verbruggen
Rose Bruffaerts	Vincent Ginis	Arne Smeets	Bert Vercnocke
Didier Caluwaerts	Joke Goris	Kevin Smets	Sarah Verhulst
Elke Cloots	Lynda Grine	Evelien Smits	Bart Vermang
Sophie de Buyl	Kristien Hens	Bram Spruyt	Lien Verpoest
Katelijne De Corte	Lodewijk Heylen	Kevin Trappeniers	Bram Verschuere
Lars De Laet	Athar Jaber	Alexander van Nuijs	Katrien Verveckken
Jozefien De Leersnyder	Lies Lahousse	Birgit Van Puymbroeck	Sylvia Wenmackers
Dave De ruysscher	Damya Laoui	Beatrijs Vanacker	Nele Witters
Bert De Smedt	Steven Latré	Laura Vandenbosch	Nele Wynants
Frederik De Wilde	Silvana Mandolessi	Roos Vandenbroucke	
	Caroline Masquillier		

1.2. Selectie nieuwe leden

Het lidmaatschap duurt vijf jaar. Dat betekent dat elk jaar een tiental nieuwe leden worden verkozen, en een tiental leden aan het einde van hun mandaat afzwaaien en alumni worden.

Selectieprocedure De selectie van nieuwe leden van de Jonge Academie gebeurt na een open oproep die ruim verspreid wordt, en dit op basis van een sterk dossier en een uitgesproken motivatie. De Jonge Academie staat zelf in voor het selecteren van nieuwe leden. Alle leden van de Jonge Academie waren betrokken als lector, zodat elk kandidaatendossier gelezen wordt door een drietal huidige JA-leden. De kunstenaars van de Jonge Academie beoordelen het artistieke profiel van de kandidaat-kunstenaars. De selectiecommissie maakt de uiteindelijke selectie op basis van het ingestuurde kandidaatsdossier, de schriftelijke review van een drietal leden-lectoren per dossier, en een interview in het geval van een beperkt aantal kandidaten. De Jonge Academie streeft naar een brede vertegenwoordiging van de verschillende wetenschappelijke disciplines.

Alle niet-geselecteerde kandidaten krijgen een motivatie toegestuurd waarom zij niet geselecteerd waren.

Selectiecommissie 2020-2021 De selectie wordt in goede banen geleid door een selectiecommissie. Haar samenstelling dit werkjaar was als volgt:

Voorzitter: **Lendert Gelens**

Leden: Damya Laoui, Christophe Vandeviver,
Kevin Trappeniers, Bart Vermang, Nele Wynants

Bij het samenstellen van de selectiecommissie wordt steeds gezocht naar een balans op niveau van disciplines, gender en affiliaties.

Selectieronde 2020-2021 Er waren 45 ontvankelijke kandidaturen (12 kunstenaars en 33 wetenschappers) en één onontvankelijke. Uiteindelijk werden 10 kandidaten geselecteerd als nieuwe leden van de Jonge Academie van 2021 tot 2026 (2 kunstenaars en 8 wetenschappers). Deze 10 nieuwe leden vanaf 1 april 2021 zijn:

- Kurt Bertels, KU Leuven – LUCA School of Arts, saxofonist
- Chris Burtin, UHasselt, bewegings- en gezondheidswetenschappen
- Kim De Veirman, VUB, kankeronderzoek
- Céline Gillebert, KU Leuven, neuropsychologie
- Loes Meeussen, KU Leuven & Thomas More, sociale psychologie
- Lara Pivodic, VUB, medische wetenschappen
- Christina Stuhlberger, KU Leuven – LUCA School of Arts, documentaire- en filmmaker
- Lieke van Deinsen, KU Leuven, neerlandistiek
- Sandra Van Puyvelde, UAntwerpen & University of Cambridge, microbiologie
- Barbora Wouters, VUB, geoarcheologie

Over de selectieronde 2020 werd in het vorige jaarverslag bericht.

1.3. Alumni

De bedoeling was dat in maart 2020 tien leden (2015-2020) plechtig zouden afzwaaien: Joke Goris, Karel Vanhaesebrouck, Lien Verpoest, Frederik Anseel, Bert De Smedt, Steven Latré, Evelien Smits, Katelijne De Corte, Frederik De Wilde en Ugo Dehaes. Door de lockdown werd het inauguratie-event waarop dit zou gebeuren, uitgesteld. De tien bleven nog een jaar lid, en zwaaiden pas af in maart 2021.

De corona-maatregelen legden heel wat beperkingen op aan de normale werking van de Jonge Academie. Om dit te compenseren wordt aan alle leden die geïnaugureerd werden tussen 2015 en 2020 de kans geboden om een jaar langer lid te blijven. Aan het einde van 2020-2021 zwaaiden daarom slechts twee leden (2016-2021) af: Magaly Rodríguez García en Bram Verschuere.

2. Bestuurlijke structuur

2.1. Voorzitter(s)

Het voorzittersmandaat van Vincent Ginis en Sylvia Wenmackers startte op 1 april 2019 en liep tot 31 maart 2021. Eind 2020 vonden nieuwe voorzittersverkiezingen plaats. Daarbij werden Jozefien De Leersnyder en Christophe Vandeviver verkozen tot nieuwe co-voorzitters. Hun mandaat is ingegaan op 1 april 2021.

2.2. Bestuur 2020-2021

Sinds haar oprichting heeft de Jonge Academie zich geprofileerd aan de hand van vier interessedomeinen: wetenschapscommunicatie, wetenschapsbeleid, interdisciplinariteit & kunsten en internationalisering. Elke werkgroep en activiteit valt in principe onder één van deze pijlers. Het bestuur telt naast de voorzitter(s) twee vertegenwoordigers van elke pijler. Zij houden het overzicht over alle activiteiten binnen hun domeinen. De vertegenwoordigers zetelen voor twee jaar in het bestuur en zijn alturnerend verkozen, waardoor elk jaar één van beide co-vertegenwoordigers uit de functie stapt, en de andere aangesteld blijft, terwijl een nieuwe co-vertegenwoordiger erbij komt.

- Voorzitters: Vincent Ginis en Sylvia Wenmackers
- Vertegenwoordigers Wetenschapscommunicatie: Damya Laoui en Christophe Vandeviver
- Vertegenwoordigers Wetenschapsbeleid: Lendert Gelens en Jozefien De Leersnyder
- Vertegenwoordigers Interdisciplinariteit en Kunsten: Lodewijk Heylen en Nele Wynants
- Vertegenwoordigers Internationalisering: Amr Ryad en Bart Vermang

Het secretariaat neemt deel aan de vergaderingen van het Bestuur.

2.3. Secretariaat

Het secretariaat van de Jonge Academie werd bij aanvang van dit werkjaar waargenomen door Bert Seghers (sinds augustus 2016, 0.6 FTE / tijdelijk oktober 2020 – maart 2021 0.5 FTE) en Chris Bessemans (augustus 2019 – september 2020, 0.4 FTE). Door een personeelwissel binnen de KVAB, waarbij beleidsmedewerker Chris Bessemans doorschoof van Jonge Academie naar VCWI, werd Tine Scheijnen aangetrokken als KVAB-beleidsmedewerker, met als enige taak ondersteuning voor de Jonge Academie (sinds november 2020, 0.5 VTE).

De communicatie wordt verzorgd door Nathalie Boelens, communicatieverantwoordelijke van de KVAB. Voor zaalreservaties, bestellingen, logistieke ondersteuning, boekingen en boekhouding kan de Jonge Academie rekenen op de KVAB-medewerkers Kris Brossé, Nico Lambrecht, Geert Bonaers, Sofie Zeeuwts en Charlotte Dua.

3. Pijlers en werkgroepen

3.1. Pijlers

De Jonge Academie heeft vier pijlers: Beleid, Wetenschapscommunicatie, Interdisciplinariteit en Kunsten en Internationalisering. De werkzaamheden in deze pijlers gebeuren via specifieke werkgroepen. Elk lid van de JA is lid van ten minste één werkgroep.

De oprichting van werkgroepen en de basislijnen van hun werking worden in een Algemene Vergadering of bij hoogdringendheid door het bestuur goedgekeurd. Hun werking gebeurt verder in relatieve zelfstandigheid. De JA kent ook permanente werkgroepen, zoals de redactieraad *Maja*.

3.2. Werkgroepen in 2020-2021

Werkgroep Duurzaamheid
Bart Vermang, Nicolas Baeyens
<i>Focus:</i> wetenschappelijk verantwoorde communicatie over duurzaamheid in brede zin
<i>Werkt naar:</i> mogelijks conferentie op de trein (door de coronamaatregelen uitgesteld)

Werkgroep Academic Compass
Lendert Gelens
<i>Focus:</i> heldere informatie over het Vlaamse onderzoekslandschap
<i>Werkt naar:</i> infowebsite met interactieve grafieken over Vlaamse academische wereld

Werkgroep Betrekken van stakeholders in onderzoek
Lynda Grine, Kristien Hens
<i>Focus:</i> betrekken van stakeholdergroepen bij vraagstelling, uitvoering en valorisatie van wetenschappelijk onderzoek
<i>Werkt naar:</i> standpunt of aanbeveling, publieksevenement (november 2020),

Redactieraad Maja Pandemic Edition
Nele Wynants, Sylvia Wenmackers
<i>Focus:</i> een magazine dat thema's aansnijdt die relevant zijn voor jonge onderzoekers, maar weinig aan bod komen in andere media
<i>Werkt naar:</i> Maja Pandemic Edition. Deze speciale editie bundelt inzendingen op de prijsvraag en Jonge-Academiebijdragen rond het thema "Postpandemic World Scenarios".

Werkgroep Wetenschapsjournalistiek
Rose Bruffaerts, Sylvia Wenmackers
<i>Focus:</i> Welke uitdagingen zijn er in de wetenschapsjournalistiek?
<i>Doel:</i> identificatie van de noden bij wetenschapsjournalisten en bepalen mogelijke bijdrage van Jonge Academie

Redactieraad Maja #7
Nele Wynants, Marjan Doom
<i>Focus:</i> een magazine dat thema's aansnijdt die relevant zijn voor jonge onderzoekers, maar weinig aan bod komen in andere media
<i>Werkt naar:</i> Maja #7, thema Homo Ludens

Werkgroep Wetenschapscommunicatie

Damya Laoui, Lendert Gelens

Focus: bevordering van kwaliteitsvolle wetenschapscommunicatie in Vlaanderen

Doel: opvolgen en coördineren van alle wetenschapscommunicatieprojecten en -prijzen waarin de Jonge Academie participeert (o.a. met KVAB, FWO, Scriptie vzw, Eos, Klara, De Standaard, Technopolis, Universiteit van Vlaanderen ...)

Werkgroep Moendoes

Kris Myny, Heleen Dewitte

Focus: kinderen leren denken als wetenschapper middels digitalisering van bordspel Expeditie Moendoes.

Werkt naar: uitrollen van het hybride spel in Vlaamse scholen. Door corona-maatregelen werd de lancering een jaar uitgesteld.

Werkgroep Internationalisering

Bart Vermang, Amr Ryad

Focus: het versterken van de contacten met buitenlandse (Europese) jonge academies

Werkt naar: gezamenlijke, Europees gedragen visies, acties, standpunten, harmonisering, samenwerkingsopportunities

Werkgroep Biodiversiteit

Laura Vandenbosch, Nicolas Baeyens

Focus: grootschalig verlies aan biodiversiteit onder de aandacht brengen, sensibiliseren — bijdragen staan in het kader van de alliantie #SamenVoorBiodiversiteit

Werkt naar: evidence-based ondersteuning communicatiecampagne, activiteit op sociale media, initiatief rond biodiversiteit en kunst

Werkgroep Precair kunstenaarstatuut

Lynda Grine, Frank Merckx, Kevin Trappeniers, Nicolas Baeyens

Focus: Hoe kan de Jonge Academie bijdragen aan dit debat, zonder daarbij aan de politieke onderhandelingstafel te schuiven?

Werkt naar: publieksevenement

Werkgroep Science meets Parliament

Lars De Laet, Didier Caluwaerts

Focus: vertrouwen vergroten tussen wetenschap en politiek

Doel: onderhouden van het koppelingsprogramma tussen wetenschappers en parlementsleden (geen activiteit in 2020-2021)

Werkgroep Open Science, Open Access

Christophe Vandeviver, Dave De ruysscher

Focus: beleidsbarrières in de open-access- en open-science-transitie

Werkt naar: geïnformeerde beleidsnota over open science in Vlaanderen, deelnemen aan overleg binnen Flemish Open Science Board, overleg stimuleren over open access-deals.

Werkgroep OVERLAP

Frank Merckx, Marjan Doom, Nele Wynants, Ann Bessemans

Focus: wegen op de visie op kunst en wetenschap door kunstenaars en wetenschappers zelf aan het woord of beeld te laten

Werkt naar: een reizende expo om het boek dat vorig jaar gepubliceerd werd, op corona-veilige manier voor te stellen

Acute noden coronapandemie

Sylvia Wenmackers, Vincent Ginis

Focus: gegeven de hoge noden vanaf maart 2020, faciliteren van samenwerking en bijdragen

Werkt naar: mapping van productie-initiatieven voor noodbeademingstoestellen, communicatie, Slack-omgeving voor academici, crowdsourcingdocument over tele-onderwijs

Diversiteit in het Hoger Onderwijs

Orhan Agirdag, Jozefien De Leersnyder, Magaly Rodríguez García

Focus: werken aan een inclusieve universiteit door te kijken hoe we omgaan met culturele diversiteit in het hoger onderwijs

Doel: schrijven van opiniestukken; verzamelen, bundelen en aanbieden van informatie over o.a. onderwijsprofessionalisering (voor website, campagnes); opstellen van een charter

4. Adviesraad

4.1. Rol en werking

De opstart van de Jonge Academie werd in 2013 begeleid door de Adviesraad van de Jonge Academie, die de eerste generatie van Jonge-Academieleden verkoos. Sindsdien werkt de Jonge Academie onafhankelijk van de Adviesraad en selecteert ze ook zelf haar nieuwe leden. De adviesraad komt nog steeds samen, minstens jaarlijks, in aanwezigheid van de Jonge Academie-voorzitters. Er wordt dan o.a. informatie uitgewisseld over budget, strategische visie, actiepunten en samenwerking met de academiën.

4.2. Samenstelling van de Adviesraad

Oorspronkelijke samenstelling Professoren Dominique Willems en Hilde De Ridder-Symoens (beiden Klasse Menswetenschappen KVAB) namen in 2012 het initiatief om een Jonge Academie op te richten. Ze verzamelden rond zich academieleden uit elke klasse van de KVAB en de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren (toen genaamd: voor Taal en Letterkunde). Samen vormden zij de Adviesraad bij de opstart van de Jonge Academie. In 2014 heeft ook de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België (de KAGB) zich aangesloten bij de andere gevestigde academies die de Jonge Academie ondersteunen.

KAGB en alumni sinds 2018 In februari 2018 vierde de Jonge Academie haar vijfde verjaardag en werd de eerste generatie leden plechtig afgezwaaid. Bij die gelegenheid werden de samenstellingsregels voor de adviesraad uitgebreid:

- Sinds het vijfjarig bestaan zijn er voor het eerst *alumni* van de Jonge Academie. De Adviesraad besliste dat hun vertegenwoordiging in de Adviesraad eveneens zinvol zou zijn, omdat zij zowel de ervaring van binnenuit als een perspectief van enige afstand combineren.
- De KAGB is sinds 2018 vertegenwoordigd in de Adviesraad. Omgekeerd had de KAGB haar Raad van Bestuur al drie jaar eerder opengesteld voor de Jonge Academie.
- De oorspronkelijke initiatiefnemers gaven het voorzitterschap door, maar werden gevraagd om lid te blijven van de Adviesraad, naast twee andere afgevaardigden uit de Klasse Menswetenschappen van de KVAB.

Samenstelling 2020-2021 Voorzitters: Sabine Van Huffel en Joos Vandewalle

- KVAB, Klasse Natuurwetenschappen: Christoffel Waelkens en Sabine Van Huffel
- KVAB, Klasse Menswetenschappen: Ann Buysse en Johan Wagemans
- KVAB, Klasse Kunsten: Luc Van Hove en Anne-Marie van Kerckhoven
- KVAB, Klasse Technische Wetenschappen: Joos Vandewalle en Martine Baelmans
- KAGB: Greet leven en Peter Bols
- KANTL: Willy Vandeweghe en Frank Willaert
- Alumni JA: Korneel Rabaey en Liesbet Geris
- Initiatiefnemers JA (KVAB-leden): Dominique Willems en Hilde De Ridder-Symoens
- Vast secretaris KVAB: Freddy Dumortier

Ambtshalve nemen ook de JA-voorzitters deel aan de vergaderingen van de Adviesraad. KVAB-beleidsmedewerkers Bert Seghers en Chris Bessemans (tot oktober 2020) en Tine Scheijnen (sinds november 2020) zijn waarnemend lid.

5. JA-dagen en koffiekamers

De werktiming die de Jonge Academie sinds september 2019 volgde, met de maandelijkse “JA-dagen”, werd verdergezet tijdens de pandemie, maar dan met online videomeetings. Elke 13^e van de maand vergaderen de werkgroepen die daar nood aan hebben via Zoom.

Om de doelgerichte vergaderingen af te wisselen, plande de JA ook informele ontmoetingsmomenten in, die eveneens online doorgingen. Deze “koffiekamers” (*bring your own coffee*) zijn de tegenhanger van de fysieke ‘salons’: momenten op JA-dagen waarop kunstenaars en wetenschappers vrij denken, associëren en ervaringen delen rond een bepaald thema. Veel ervan hadden geen agenda — vaak bleek de coronapandemie het werk en leven van de leden op gelijkaardige manier te treffen. Eénmaal stelden twee leden die een ERC grant verwierven, hun onderzoeksplan voor.

6. Tweedaagsen

De Jonge Academie houdt zowel tijdens het voorjaar als het najaar een tweedaagse bijeenkomst. De leden vergaderen van de ochtend van de eerste dag tot de middag van de tweede dag samen in plenaire sessies, parallelle werkgroepvergaderingen e.a. Op de Algemene Vergadering worden organisatorische kwesties besproken en leggen de voorzitters verantwoording af over de financiën van de JA en de begroting. Er waren op de tweedaagsen van 2020 en 2021 ook discussies en werkmomenten. Vanwege de coronamaatregelen gingen beide reguliere tweedaagsen volledig online door. In juni ging een extra ½-daagse door.

6.1. ½-daagse — 15 juni 2020

Door de alarmerende gezondheidstoestand en ingrijpende maatregelen in maart 2020, werd de voorjaarstweedaagse van maart 2020 geannuleerd. Ter vervanging van sommige onderdelen ervan werd een ½-daagse opgezet op maandagnamiddag 15 juni 2020, nadat de meeste leden zich konden reorganiseren en de situatie leek te normaliseren. De twaalf nieuw verkozen leden, die zich noch aan de JA-leden, noch voor de buitenwereld hadden voorgesteld als nieuw JA-lid, stelden zich voor (of beter, lieten zich voorstellen) middels een PowerPoint Karaoke. In een flits-Algemene Vergadering werden het jaarverslag, de balans 2019, een tentatieve begroting 2020, en de nieuwe samenstelling van het bestuur goedgekeurd. Het orgelpunt was de indrukwekkende voorstelling van alle lopende werkzaamheden van de Jonge Academie.

6.2. Najaarstweedaagse — 19-20 november 2020

Donderdag 19 november startte de najaarstweedaagse met het publieksevenement “Iedereen betrokken”, waarop onder andere de winnaar van de eerste door de Jonge Academie gelanceerde prijsvraag werd bekendgemaakt en een nieuwe prijsvraag werd gelanceerd.

Op vrijdag 20 november was het tijd voor het interne deel van de tweedaagse. Dat stak van wal met een training over diversiteit in het hoger onderwijs, verzorgd door Jozefien De Leersnyder en Orhan Agirdag, en werd meteen gevolgd door een plenaire discussie en de officiële lancering van de nieuwe werkgroep rond dit thema. Aansluitend volgde een terugkoppeling vanuit de verschillende werkgroepen, waarbij verslag werd gemaakt van alle activiteiten en samenwerkingen.

Na een korte *offline* middagpauze volgde de Algemene Vergadering waar niet alleen de organisatorische en financiële aspecten werden besproken, maar ook de nieuwe voorzittersverkiezingen werden gehouden. Voor de pauze werd nog even tijd genomen voor een ronde van korte online *speeddates* in door het lot samengestelde *break-out rooms*. Na de pauze werd in twee parallelle groepen aan positiebepaling van de Jonge Academie gedaan: over differentiatie van academische loopbanen en over welke wetenschapscommunicatie de Jonge Academie wil aanmoedigen. Dit werd gevolgd door nog een ronde *speeddates*.

In de late namiddag hielden de leden via een online Jamboard een open stellingspel, waar ze positie innamen t.a.v. een aantal op voorhand vergaarde stellingen uit alle domeinen. De werkdag werd afgesloten met een lockdownfoto van de leden, samen met hun huisgenoten en/of -dieren. Bij die gelegenheid werden ook de leden die grote engagementen namen voor de Jonge Academie, bedankt.

6.3. Voorjaarstweedaagse — 25-26 maart 2021

De voorjaarstweedaagse begon met de Algemene Vergadering waarin het nieuwe bestuur werd goedgekeurd en financiële en organisatorische aspecten werden besproken. Daarna was het tijd om kennis te maken met de nieuwe leden, die zich elk kort voorstelden en hun motivaties uit de doeken deden. Voor de koffiepauze ging iedereen even *offline*, maar kon daarbij genieten van een koekje, koffie of thee die hen door de Jonge Academie waren toegestuurd in een Oxfam-snackpakket voor deze gelegenheid.

Daarna volgden een pro-con-debat over wetenschap en de industrie en een stellingenspel over duurzaamheid. In twee uitgebreide blokken koppelden de trekkers van de werkgroepen vervolgens terug over hun activiteiten en verdere plannen. Deze sessies werden doorbroken door een zogenaamde *Wondercirkel*, waarbij nieuwe en ervaren leden van de Jonge Academie al *speeddatend* met elkaar konden kennismaken op het online platform Wonder. De eerste dag werd afgesloten met een groepsfoto.

De voormiddag van de tweede dag begon met een informeel Wonderontbijt, waarbij enkele werkgroepen vergaderden over hun volgende activiteiten. Daarna volgde nog een publieke brainstorm over de tijdsbesteding in de academische wereld en een piste om die duurzamer in te richten.

Na de lunch was het tijd voor het publieksevenement over Researcher Assessment, dat tevens de officiële inauguratie van de nieuwe leden, het afzwaaien van twee generaties oude leden en de plechtige voorzitterswissel bevatte. De tweedaagse werd afgesloten met een intern online aperitiefsalon op Wonder.

7. Sociale dag — uitgesteld in 2020

Eén keer per jaar bezoekt de Jonge Academie met haar leden een universiteitsstad. Elkaar leren kennen staat op die dag centraal in een positieve sfeer van interdisciplinaire interesse, eigen aan de Jonge Academie.

In 2020 was normaliter Antwerpen aan de beurt. Helaas gooiden de coronamaatregelen roet in het eten: het was voor een groep van dergelijke grootte niet toegelaten bijeen te komen. De sociale dag werd dus uitgesteld naar 2021.

8. Chronologie van de vergaderingen

De vergaderingen van gezamenlijke KVAB-JA-werkgroepen (zoals de reflectiegroepen en de stuurgroep wetenschapscommunicatie) en vergadering van KVAB-groepen waaraan JA-leden deelnemen (bestuur, standpunten, denkersprogramma) zijn in dit overzicht niet opgenomen. Ook de wekelijkse overlegmomenten tussen voorzitters en medewerkers ('JA-bureau') staan hier niet bij.

Alle overleg in 2020-2021 gebeurde online.

April (2020)

- 2/ Werkgroep OVERLAP
Overleg met Scivil over organisatie online inspiratiesessie 21/4
- 14/ ~~JA-dag (geannuleerd)~~
- 17/ JA-koffiekamer
- 28/ Overleg met VLIR rond GDPR & anonimiseren
- 29/ ~~Science-meets-Parliament: rondleiding in de Kamer (geannuleerd)~~
- 30/ Redactieraad Universiteit van Vlaanderen

Mei

- 6/ Werkgroep gender: overleg met de rector van KU Leuven
JA-koffiekamer
- 14/ Bestuur
- 26/ Werkgroep biodiversiteit

Juni

- 3/ ~~Science-meets-Parliament: rondleiding Vlaams Parlement (geannuleerd)~~
- 4/ Werkgroep internationalisering: ENYA's in SAPEA en ALLEA
Koffiekamer over de toekomst van Eos
- 11/ Overleg COVID, zorgarbeid en gender in academia
- 15/ ½-daagse met interne inauguratie en overlopen van alle JA-werkzaamheden
- 16/ Overleg tussen werkgroep biodiversiteit en initiatiefnemers #SamenVoorBiodiversiteit

Juli

- 6/ Overleg ad hoc over centrale toetsen in het secundair onderwijs

Augustus

- 17/ Kennismakingsoverleg met Institute for the Future I: Rethinking science for the 21st century
- 21/ Werkgroep Gender: overleg met rectoraat VUB
- 25/ Overleg met de Nationale Loterij
- 28/ Kennismakingsoverleg met Institute for the Future II: Coronavirus challenge / stakeholders

September

- 3/ Overleg met Die Junge Akademie van Duitsland i.h.k.v. YASAS/SAPEA
- 4/ Werkgroep gender: overleg gender en corona
- 7/ Prijsvraagjury “Anticiperen op het leven na de Covid-19-pandemie”
- 8/ Werkgroep internationalisering: oerleg SAPEA/YASAS
Werkgroep Betrekken van stakeholders
- 10/ Werkgroep Gender: overleg met rectoraat UGent
Werkgroep Duurzaamheid
- 14/ Werkgroep Gender: overleg met rectoraat KU Leuven
JA-dag, met verschillende vergaderingen:
 - Werkgroep Expeditie Moendes
 - Kennismakend overleg over precair kunstenaarsstatuut
 - Redactieraad Maja Pandemic Edition
 - Gedachtewisseling met Niel Hens, die vrijuit spreekt over COVID-epidemiologie, de GEES en de relatie wetenschap-politiek
- 15/ Werkgroep Gender
- 16/ Werkgroep Gender: overleg met rectoraat UHasselt
- 17/ Werkgroep Gender: overleg met rectoraat UAantwerpen
- 23/ Subwerkgroep OVERLAP: expo-overleg met Maarten van PILAR (gastheer VUB)

Oktober

- 13/ **JA-dag**, met verschillende vergaderingen:
 - Bestuur
 - Werkgroep Academic Compass
 - Koffiekamer over het onderzoek van ERC-JA-leden Kevin Smets en Nele Wynants

November

- 13/ **JA-dag**, met verschillende vergaderingen:
 - Redactieraad Maja Pandemic Edition
 - Biodiversiteit & kunst
 - Bestuur
 - Werkgroep Open Science: standpuntbepaling i.h.k.v. FOSB
- 19-20/ Najaarstweedaagse, met o.a. Algemene Vergadering en Diversiteit in Hoger Onderwijs
- 26/ Werkgroep OVERLAP: expo-overleg met gastheer KU Leuven

December

- 10/ Werkgroep Academic Compass
- 14/ **JA-dag**, met verschillende vergaderingen:
 - Redactieraad Maja Pandemic Edition
 - Werkgroep Expeditie Moendes
 - Ad hoc overleg “Niet minder kunsten in het secundair onderwijs”
 - Werkgroep Diversiteit in het hoger onderwijs
 - Informeel online aperitief

- 17/ Selectiecommissie: aanpassing scoreformulier voor leden
- 18/ Selectiecommissie: ontvankelijkheidsvergadering

Januari (2021)

- 8/ Adviesraad van de Jonge Academie
- 12/ Kennismakend overleg met SciPost
- 13/ **JA-dag**, met verschillende vergaderingen:
 - Werkgroep Diversiteit in het Hoger Onderwijs
 - Werkgroep OVERLAP
 - Werkgroep Open science
 - Werkgroep Wetenschapscommunicatie en “Week van het Weten”
 - Informeel koffiekamer
 - Bestuur
- 15/ Selectiecommissie: shortlistvergadering
- 18/ Werkgroep Precair kunstenaarstatuut
- 26/ Selectiecommissie: interviewmarathon
- 27/ Jury Eos-Pipetprijs

Februari

- 2/ Werkgroep Precair kunstenaarstatuut
Redactiekerngroep Maja Pandemic Edition: overleg met vormgever
Werkgroep Open science: Flemish Research Data Network
- 12/ **JA-dag**, met verschillende vergaderingen:
 - Werkgroep Academic Compass
 - Werkgroep Precair kunstenaarstatuut
 - Overleg Research assessment en prijsvraagoverleg
- 22/ Werkgroep OVERLAP
- 25/ Overleg Academic Compass

Maart

- 1/ Redactieraad Maja Pandemic Edition
- 12/ **JA-dag**, met verschillende vergaderingen:
 - Werkgroep Open Science
 - Werkgroep Diversiteit in het Hoger Onderwijs
 - Werkgroep Betrekken van Stakeholders
 - Werkgroep OVERLAP
 - Bestuur
 - Werkgroep Academic Compass
 - Werkgroep Precair Kunstenaarstatuut
 - Redactieraad Maja Pandemic Edition
 - Ad hoc overleg over Belgisch Reproducibility Network
 - Digitale aperitief
- 16/ Werkgroep Precair Kunstenaarstatuut
- 17/ Kennismakingsoverleg Vlaamse Expertendatabank
- 23/ OESO-focusgroep Funding higher education in Flanders
- 24/ Diversiteit in het Hoger onderwijs: overleg over diversiteit & docententraining UHasselt
Diversiteit in het Hoger onderwijs: overleg over diversiteit & docententraining KU Leuven
- 25-26/ Tweedaagse, met o.a. Algemene Vergadering en discussies over academische tijdsbesteding, duurzaamheid, wetenschap en de industrie e.a...

Deel 3: Realisaties en impact

9. Publicaties

De Jonge Academie publiceerde in 2020-2021 het langverwachte boek OVERLAP, schreef een opiniestuk over centrale toetsen, ondertekende een standpunt over Europese onderzoeksfinanciering.

9.1. OVERLAP: the no man's land between art & science

Na jarenlange incubatie binnen de Jonge Academie publiceerde zij in april 2020 het boek OVERLAP. Hiermee wil ze een hedendaagse staalkaart bieden van de veelheid aan praktijken op de grens—of in de *overlap*—tussen kunst en wetenschap. Kunstenaars en wetenschappers delen immers een ongebreidelde nieuwsgierigheid om de wereld om zich heen te begrijpen, verklaren en veranderen. De Jonge Academie ging op zoek naar dwarsverbanden, synergieën en conflicten tussen de hedendaagse artistieke en wetenschappelijke praktijken. De verkenning van dit grensgebied – de *overlap* – tussen wetenschap en kunst resulteerde in een ‘expo op papier’ die met 52 artistieke bijdragen en 12 essays het ritme van het jaar volgt. Ieder stuk biedt een uniek perspectief in een dialoog zonder eenduidig resultaat. Dit tussengebied is een uitdagend *no man's land* waar verschillende wetten en geplogenheden naast elkaar bestaan. De frictie prikkelt de verbeelding en maakt het onvoorstelbare denkbaar. Ligt net daarin de sleutel tot wat buiten de grenzen van ons kennen ligt?

Deze publicatie verscheen bij Uitgeverij Komma. De redactie was in handen van Ann Bessemans, Marjan Doom, Frank Merckx en Nele Wynants. Het boek werd vormgegeven door Ann Bessemans. Een gelijknamige reizende expo om het boek te promoten werd in 2020 voorbereid om door te gaan in 2021.

9.2. Opiniestuk centrale toetsen (dS, 30 juni 2020)

Als reactie op het voornemen van Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts (N-VA) om werk te maken van “gevalideerde, gestandaardiseerde en genormeerde proeven”, dus centrale toetsen, schreven leden van de Jonge Academie een kritisch opiniestuk. Dat stelt dat dit plan bijzonder problematisch geacht kan worden, omdat het noodzakelijker is om eerst cruciale problemen in het Vlaamse onderwijs op te lossen. De grote kost die een goede implementatie van centrale toetsen met zich zou meebrengen, kan beter elders geïnvesteerd worden. Bovendien zijn er talrijke neveneffecten mogelijk, wat maakt dat een mogelijke invoering uiterst doordacht zou moeten gebeuren.

Onder de titel “Te vroeg om een nieuwe toetsfabriek te bouwen” (titel gekozen door de redactie) werd het stuk gepubliceerd door De Standaard op 30 juni 2020.

9.3. Nota, factsheet en website COVID, zorg en (gender)ongelijkheid

De werkgroep *Gender in Academia*, die in 2019 de ambitieuze sensibiliseringscampagne *Wetenschap=M+V+X* opzette en de drijvende kracht was achter het gelijknamige charter van de VLIR en de JA, werd wakkergeschud toen bleek dat de coronacrisis bestaande ongelijkheden onder het academisch personeel uitvergrootte. Onderzoekers met zorg- en gezinstaken, en lesgevers die hun onderwijs radicaal moesten herdenken naar online, konden in vergelijking veel minder tijd aan onderzoek besteden, bijvoorbeeld doordat crèches en scholen gesloten waren. In de praktijk betreft het vaker vrouwen dan mannen.

Nota In juli 2020 legde de Jonge Academie de laatste hand aan de nota *Corona, Zorg & (gender)ongelijkheid*, in samenwerking met (gender)onderzoekers Valerie De Craene (VUB), Luce Beeckmans (UGent) en Anneleen Kenis (KU Leuven). Daarmee wilden we de Vlaamse universiteiten

Corona, zorg & (gender)ongelijkheid

Academici (m/v/x) met zorgtaken en een hogere onderwijsbelasting zijn harder getroffen door de coronacrisis dan anderen. Dit heeft een negatief effect op hun welbevinden en carrièrekansen, zowel op korte als op (middel)lange termijn.

Er is een ongelijke impact van de coronacrisis op onderzoeksactiviteit van academici.

- De COVID-crisis had voor 70% van de academici een negatieve impact op de mogelijkheid om onderzoek uit te voeren; maar voor de overige 30% geen of zelfs een positief effect.^[1,2]

Academici (M/V/X) met zorgtaken of een hoge onderwijslast zijn disproportioneel hard getroffen.

- 92% van de academici met zorgtaken (zowel mannen als vrouwen) zag deze (drastisch) stijgen tijdens de lockdown.^[3]
- 44% van pre- en postdocs (en wellicht nog meer ZAP) ondervond een toename in onderwijs-werklast.^[4]
- 70% van de pre- en postdocs met zorgtaken rapporteerde een (sterke) negatieve impact op het voltooien van hun project t.o.v. 'slechts' 55% van deze zonder.
- ZAP'ers en PI's met kinderen of zorgbehoevende ouders (en vooral deze met kinderen onder de 5 jaar) zagen hun onderzoekstijd afnemen met gemiddeld 40%.

Vrouwen droegen gemiddeld genomen het grootste deel van deze extra lasten.

- Vrouwen met kinderen besteedden tijdens lockdown gemiddeld 13 uur per week méér aan zorgtaken dan ervoor. Mannen gaven aan dat ze gemiddeld meer vrije tijd hadden.^[5]
- De negatieve impact van zorgtaken op de onderzoekstijd was veel groter voor vrouwelijke ZAP'ers en PI's dan voor mannelijke.^[6]
- Vrouwelijke academici hebben dan ook vaker dan mannen een partner die (i) ook een veeleisende job uitoefent buitenshuis, en (ii) de eigen carrière prioriteit geeft boven die van hun partner.^[6]

Eerste impact op welbevinden, publiceren en projectaanvragen wordt aantoonbaar.

- Er zijn duidelijk minder inzendingen van vrouwen en meer van mannen in april 2020 in toonaangevende internationale tijdschriften in disciplines als Filosofie en Politicologie.^[7]
- Er zijn minder publicatie-registraties van vrouwen in databases van pre-prints tijdens COVID-crisis.^[8] Tot op vandaag werd geen inhaalbeweging vastgesteld.
- Er zijn minder vrouwen betrokken bij COVID-gerelateerd onderzoek (12%) dan bij niet-COVID gerelateerd onderzoek (21%) in economie; gelijkaardige cijfers voor psychologie en medische wetenschappen.^[9,10]
- Vrouwelijke PI's registreerden minder aanvragen voor onderzoeksprojecten in maart en april 2020 dan in dezelfde periode in 2019.^[9]
- Bij de FWO COVID-19 projectoproep (tijdens lockdown) waren er niet alleen minder projecten (dan anders) van vrouwen, maar was het slaagpercentage voor vrouwelijke hoofdaanvragers ook beduidend lager (14%) dan dat voor mannelijke (35%). Uiteindelijk ging slechts 5% van het totale budget naar vrouwelijke PI's.^[9]
- De abrupte omschakeling naar online teaching heeft de onderwijslast vergroot en een grotere mentale belasting veroorzaakt, meer voor vrouwen dan voor mannen.^[11]

Deze kortetermijneffecten op onderzoekstijd, publicatie-output, vervanging van fondsen en deelname aan onderzoeksprojecten zullen in de toekomst wellicht nog uitvergroot en zichtbaarder worden.

Schenk aandacht aan de **context** van de onderzoeker bij het beoordelen van cv's.

Mear lezen: www.wetenschapismvx.be

Bronnen

[1] UGent bevestiging onder > 1500 pre- en postdocs
 [2] Myers et al., 2020. *Nature in Human Behavior*; bevestiging onder > 4000 ZAP'ers en PI's
 [3] VUB-lijstbestelingsonderzoek, Glorieux et al., 2020
 [4] Schiebinger, Henderson, & Gilman (2008)
 [5] *The Guardian*, 12-05-2020
 [6] Vincent Lamine, Sugimoto & Larivière (2020)
 [7] Andersen, Nielsen, Simone, Lewis, & Jaggi (2020)
 [8] *Nature News*, 20-05-2020
 [9] *COVID-wetste*, aangevuld met cijfers gedeeld met Jonge Academie
 [10] *COVID-wetste*, aangevuld met cijfers gedeeld met Jonge Academie
 [11] Vincent Lamine, Sugimoto & Larivière (2020)

aanmoedigen om versneld werk te maken van een aantal engagementen die ze aangingen bij hun enthousiaste ondertekening van het VLIR-JA gender charter 1 jaar geleden (26 juni 2019). Deze nota beschrijft en documenteert in 9 pagina's de ongelijke nadelige effecten van de COVID-crisis op vlak van welbevinden en carrière-kansen op (middel)lange termijn aan de hand van het eerste beschikbare cijfermateriaal uit internationaal onderzoek, enquêteresultaten van UGent en KU Leuven onder eigen personeel en cijfers van het FWO. Daarnaast geeft ze handvaten voor beleidsmaatregelen die de universiteiten en het FWO kunnen nemen.

Factsheet De nota werd samengevat in een factsheet van één pagina (beeld). Die is opgevat als een houvast voor leden van beoordelingscommissies, die hen aanmoedigt om bij evaluatie van dossiers rekening te houden met de context van elke onderzoeker. Het factsheet is beschikbaar in het Engels en het Nederlands.

Website Op de themawebsite www.wetenschapismvx.be werd een nieuwe deelwebsite opgezet naar

aanleiding van de corona-ongelijkheden. Op een pagina *Facts and Figures* stonden de onderzoeksresultaten die de ongelijke impact documenteren; op de andere pagina *Toolbox* werden erg concrete handvaten aangereikt voor individuele onderzoekers, leidinggevend en beoordelaars van onderzoekersdossiers. Daarmee werd de inhoud uit de nota op een aantrekkelijke en gemakkelijk leesbare vorm ontsloten voor alle onderzoekers.

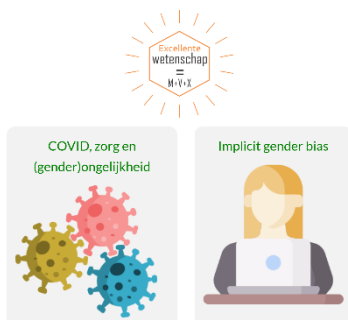
Begrijp corona-impact door erover te lezen

Communiceer over de impact van de corona-crisis op jouw werk

Maak anderen bewust van de ongelijke impact van de coronacrisis

Houd rekening met corona-impact bij beoordelingen

Ondersteun een gezonde work-life balans

De oorspronkelijke website over de gendercampagne, met focus op implicit bias en wat je eraan kan doen, werd een subsite van de landingspagina www.wetenschapismvx.be, net als de subsite COVID, zorg en (gender)ongelijkheid.

Deze nota voor beleidsmakers, het factsheet voor beoordelaars en de website voor alle onderzoekers wetenschapismvx.be/covid catalogeren we in dit jaarverslag als “publicaties”, die online verspreid werden.

9.4. Gezamenlijk statement over bezuinigingen op Horizon Europe

De Jonge Academie heeft samen met 18 Europese jonge academies of gelijkaardige organisaties een open brief ondertekend aan de leden van het Europees Parlement en nationale regeringen om hun bezorgdheid te uiten over bezuinigingen op Horizon Europe-financiering vanaf 2021, die de Europese Raad voorstelde in juli 2020. Het statement duidt waarom de voorgestelde bezuinigingen schadelijk zijn, niet alleen voor jonge onderzoekers zelf (het betreft pijler 1, waaronder o.a. ERC en Marie Skłodowska-Curie Actions vallen), maar ook voor de Europese samenlevingen, waarvoor wetenschap en innovatie een belangrijke rol spelen — ook maar niet beperkt tot COVID19. Tot slot zouden de voorgestelde bezuinigingen Europa’s leiderschap als sterk ontwikkelde wetenschappelijke regio in gevaar kunnen brengen en de verkeerde boodschap uitstralen naar andere regio's in de wereld over het belang van wetenschappelijk onderzoek bij de ontwikkeling van menselijke samenlevingen.

De tekst werd online gepubliceerd op 25 september 2020.

9.5. Maja Pandemic Edition

Deze speciale editie van de Maja wilde kort op de bal spelen betreffende de huidige maatschappelijke situatie en valt buiten de reguliere Maja-nummering (vorig jaar werd *Maja #6 Genderdiversiteit* gepubliceerd en voor volgend jaar staat *Maja #7 Homo Ludens* gepland). In maart 2020 had de Jonge Academie een prijsvraag gelanceerd over wereldscenario's na de pandemie. De winnaar werd tijdens het publieksevenement van november 2020 bekroond, maar daarnaast kregen we nog verschillende veelbelovende inzendingen. Deze werden gebundeld in een extra Maja-nummer, en aangevuld met overzichten van de acties die de Jonge Academie ondernam in verband met COVID19 en een coronamanifest geschreven door onze leden. De *Maja Pandemic Edition* werd voorgesteld op de voorjaarsmiddag van maart 2021.

10. Events

De Jonge Academie (co-)organiseerde acht *publieksevents* in werkjaar 2020-2021, waarvan vijf in samenwerking met andere partners.

10.1. Online inspiratiesessie **Uitdagingen in citizen science i.s.m. Scivil** — 21 april 2020

Op 21 april stond een ambitieuze netwerkdag op het programma van de Jonge Academie en Scivil. Het uitgewerkt dagprogramma bevatte een dertigtal sprekers of bijdragers in twee plenaire sessies, elf parallelle sessies en een standenmarkt. Deze “tweede Netwerkdag Citizen Science” werd geannuleerd door de gezondheidstoestand.

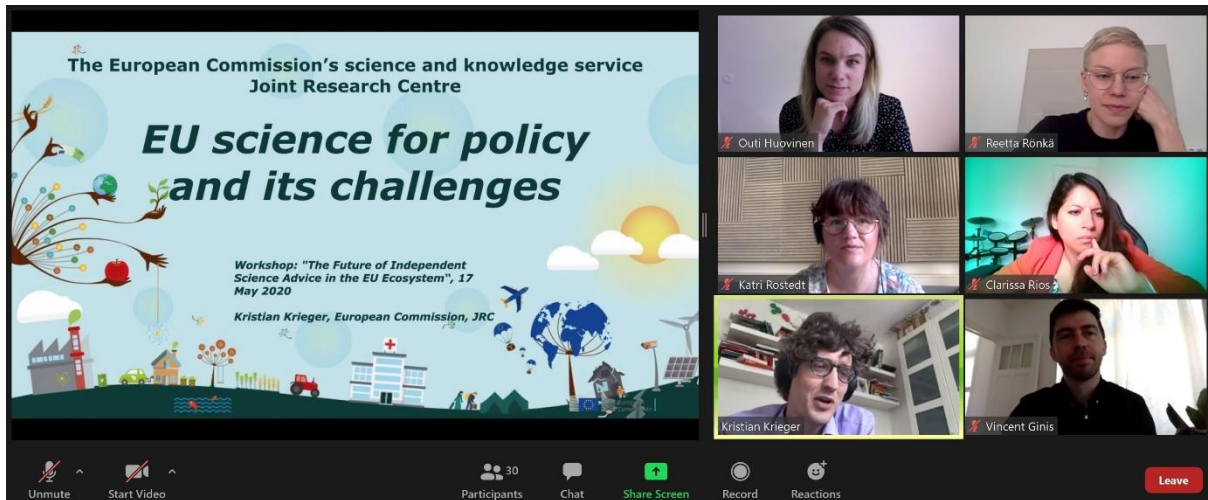
Ter vervanging werd een kleinschaliger online event gehouden, met focus op getuigenissen van onderzoekers met ervaring in citizen science. Maarten Larmuseau (KU Leuven) sprak er over Mamamito, Jesse Zaman (VUB) over Flamenco en Bernard De Potter (VMM) over Curieuzeneuzen. Dit event werd verstoord door zoombombing, waarover de Academie als organisator aangifte deed bij de politie.

10.2. **The Future of Independent Science Advice in the EU Ecosystem: How to make sure that research synthesis reports are read? i.s.m. Young Academy of Finland** — 27 mei 2020

De Jonge Academie en de Young Academy of Finland organiseerden gezamenlijk deze virtuele workshop over de toekomst van wetenschappelijk beleidsadvies. Wetenschappelijke kennis is belangrijk bij politieke besluitvorming, maar staat tegelijkertijd zelf voor uitdagingen inzake legitimiteit, verantwoordingsplicht en publiek vertrouwen. De complexiteit en "wickedness" van veel huidige politieke kwesties, zoals de pandemie, klimaatverandering, verlies van biodiversiteit of vergrijzing, maken wetenschappelijk advies soms moeilijk. Hoewel de diversiteit aan methoden voor wetenschappelijk advies is toegenomen, is het creëren van systematische evidence reviews en adviesrapporten nog steeds de belangrijkste vorm van het verspreiden van wetenschappelijke input voor beleidsmakers. Maar wat betekenen kwaliteit, multidisciplinariteit, transparantie en betrokkenheid van de eindgebruikers hierin precies? Hoe kunnen wetenschapsacademies als aanbieders van onafhankelijk wetenschappelijk advies en als onderdeel SAPEA / SAM ervoor zorgen dat hun

The screenshot shows a Zoom meeting interface. On the left, a presentation slide displays the title "The Future of Independent Science Advice in the EU Ecosystem: How to make sure that research synthesis reports are read?" and logos for the Jonge Academie, Young Academy of Finland, and Kaskas media. On the right, a grid of 15 video feeds shows participants: Outi Huovinen, Bert Seghers, Reetta Ronkä, Katri Rostedt, Jozellen De Lee..., Tommi Himberg, Anna-Maria Gra..., johanna.ketola, Vincent Ginis, Toby Wardman, Jaakko Kuosma..., Sofie Verbrugge, Jussi Vauhkonen, Kristian Krieger, and Clarissa Rios.

onderzoekssyntheserapporten in Brussel en ook in individuele lidstaten worden gelezen? Dat was het onderwerp van dit publieksevenement. Het initiatief voor dit event kwam van de Finse Jonge Academie, in het kader van hun "Young Researchers as Knowledge Brokers"-project.

Na de opening en een inleidende keynote over het EU-ecosysteem voor wetenschapsadvies door Kristian Krieger (JRC), stonden twee sessies op het programma. Het topic van de eerste was de vraag hoe pluraliteit van kennis en stakeholders een plaats te geven in mechanismen voor wetenschappelijk advies. De tweede sessie ging specifiek over syntheserapporten als hulpmiddel voor wetenschappelijk beleidsadvies: hoe creëer je ownership van dergelijke rapporten van de beleids- / stakeholderkant, zonder de integriteit van de inhoud in gevaar te brengen? In deze sessie spraken Sirpa Pietikäinen (Fins Europarlementslid), Toby Wardman (communicatieverantwoordelijke SAPEA), Silvia Polidori (European Science Media Hub) en JA-leden Kristien Hens en Vincent Ginis als jonge onderzoekers. De workshop werd gepresenteerd en gefaciliteerd door een Fins interactie- en communicatiebureau.

Gezien de enge focus van het event waren er 41 deelnemers, maar van erg sterke kwaliteit, wat zich weerspiegelde in de discussies.

10.3. Webinar over anonimiseren en pseudonimiseren i.s.m. VLIR — 3 september 2020

De Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (beter bekend als GDPR, General Data Protection Regulation) heeft gevolgen voor het wetenschappelijk onderzoek. Op 6 november 2019 organiseerden de Jonge Academie, Departement EVI en de VLIR samen een publieksevenement om te bekijken welke vraagstukken er nog open staan en hoe onderzoekers nog beter kunnen ondersteund worden bij wetenschappelijk onderzoek dat gebruik maakt van persoonsgegevens (197 aanwezigen, zie jaarverslag 2019-2020).

Om concreet te maken welke uitdagingen moeten aangepast worden op niveau van onderzoekers en onderzoeksinstituten, sloegen de werkgroep AVG (GDPR) van de VLIR en de Jonge Academie de handen in elkaar voor een (online) opvolgevent. Dit webinar "Anonimiseren en pseudonimiseren in de praktijk" had drie sprekers, die daarna in discussie gingen met de deelnemers.

- Niek Van Wettere (beleidsmedewerker research data management VUB): Pseudonymization of person related research data - Different techniques
- Theo Bakker (teamleider VU Analytics, Vrije Universiteit Amsterdam): AVG & Analytics - Bouwen aan Vertrouwen / Onderzoek naar Studiedata aan de VU - Binnen richtlijnen voor Ethiek en Privacy

- Youri Baeyens (verantwoordelijke Data-Warehouse team van Statbel): Pseudonimiseren vs. anonimiseren

De bijdrage van de Jonge Academie was inhoudelijk, bij het samenstellen van het programma (Christophe Vandeviver, Dave De ruyscher, Bert Seghers) en het schetsen van de uitdagingen tijdens de verwelkoming op het webinar (Christophe Vandeviver).

10.4. Nationale Covid19-conferentie i.s.m. VLIR e.a. — 9 september 2020

UHasselt-epidemioloog en oud-voorzitter van de Jonge Academie Niel Hens en UAntwerpen-infectiologe Erika Vlieghe, mede namens de andere wetenschappers die op het hoogste niveau de Regeringen binnen België adviseerden over de aanpak van de coronacrisis (Emmanuel André, Mathias Dewatripont, Marius Gilbert, Geert Molenberghs, Pierre Van Damme en Marc Van Ranst), namen in augustus het initiatief om talrijke instellingen van de wetenschap samen te brengen voor de organisatie van een *National Covid Conference*, over het duurzaam beheer op lange termijn van de Covid19-epidemie in België. De initiatiefnemers wensten het wetenschappelijk debat te consolideren, in het bijzonder op een scharniermoment waarop enerzijds belangrijke maatschappelijke beslissingen dienden genomen te worden om het langetermijnbeheer van de pandemie vorm te geven, en anderzijds de media blijk gaf van onenigheid onder wetenschappers. Zestig aanwezigen ontmoetten elkaar fysiek in het Paleis der Academiën, tijdens het dal van de epidemie, in een wetenschappelijke, interdisciplinaire sfeer met ruimte voor feiten, interpretatie, hypothesen, voorzichtigheid, kennis en verdere ideeën.

In het totstandkomingsproces van deze belangrijke bijeenkomst in het Paleis der Academiën heeft de Jonge Academie een verbindende rol gespeeld. De conferentie kreeg de expliciete steun van de rectoren van de Belgische universiteiten (via VLIR en CREF). De organisatorische ondersteuning was in handen van de VLIR. De Jonge Academie was net als de vier academies (Franstalige en Nederlandstalige academies voor Geneeskunde en Wetenschappen & Kunsten) mede-organisator van dit event. Door de gezondheidsmaatregelen was de toegang beperkt tot 70 personen.

10.5. Inauguratie nieuwe leden 2020 (asynchroon event op sociale media) — oktober 2020

Jaarlijks worden de nieuw verkozen leden plechtig geïnaugureerd op een fysiek publieksevenement in het Paleis der Academiën. De gezondheidstoestand maakte dat in 2020 onmogelijk. Ter vervanging werd geopteerd voor een asynchroon event op Twitter en YouTube. Videografe Louise Degroef maakte van de twaalf nieuwe leden elk een voorstellingsvideo van ongeveer drie minuten, met grote aandacht voor vorm en inhoud. Die werden gelanceerd op de website, het Twitterkanaal en het YouTube-kanaal van de Jonge Academie. De aandacht werd ernaartoe gezogen via een nieuwsbrief op 8 oktober 2020.

Dit format werd geapprecieerd, omdat de visibiliteit van de leden ook na de inauguratie blijft. Bovendien is de drempel om kennis te maken met de nieuwe leden lager dan bij een fysiek inauguratie-evenement, wat het bereik sterk ten goede komt. Na vier maand waren deze video's elk tussen 100 en 700 keer bekeken. Het lijkt dus gepast om de voorstelling van de nieuwe leden aan de buitenwereld, asynchroon te bekijken via YouTube/website/Twitter, te catalogeren onder "publieksevenement".

10.6. Online event Citizen Science & Science communication i.s.m. Scivil, FWO en KVAB — 16 november 2020

De tweede Netwerkdag Citizen Science van Scivil en de Jonge Academie, eerder voorzien op 21 april 2020, werd uitgesteld om samen te vallen met Kom Naar Buiten, het jaarlijkse event over wetenschapscommunicatie van FWO, de Jonge Academie en de KVAB. Ook dit event kon niet fysiek doorgaan, maar werd vervangen door een online tegenhanger, grotendeels via het conferentieplatform Hopin. Er waren drie sessies:

Citizen Science (trekkende organisator was Scivil) – via Hopin, Engels

- GDPR and citizen science - Klaas Ghesquire (imec)
- Communication and long-term engagement of participants - Carina Veeckman (imec - SMIT - VUB)
- Applying gamification in citizen science - Hannes Ledegen (Natuurpunt) and Bieke Zaman (KU Leuven)

Wetenschapscommunicatie (trekkende organisator was FWO) – via Hopin, Engels

- #lockdownlab: DIY science experiments at home - Stephane Berghmans (Technopolis)
- Welcome into the head of the scientist: reopening the Ghent University Museum - Marjan Doom (Ghent University Museum, Jonge Academie)
- Remote astronomy: controlling the Mercator Telescope from 3000 km away - Hans Van Winckel (KU Leuven)

Onderscheidingen wetenschapscommunicatie (KVAB en JA) – via Zoom, Nederlands.

- Uitreiking van de jaarprijzen en de loopbaanprijs
- Wederwoord door loopbaanprijslaureaat Marc Van Ranst
- Interview met enkele laureaten door Koen Wauters (VRT, stuurgroep wetenschapscommunicatie)

Tijdens de pauzes waren netwerksessies voorzien, waarin deelnemers korte één-op-één-conversaties konden houden met andere deelnemers. Er waren 245 deelnemers geregistreerd voor minstens één van de drie sessies. Er waren op elk moment hoogstens 135 deelnemers tegelijk aanwezig op Hopin.

10.7. Iedereen Betrokken — 19 november 2020

Het betrekken van stakeholders bij wetenschappelijk onderzoek gebeurt meer en meer. Het kan ervoor zorgen dat de juiste vragen gesteld worden, de resultaten relevanter zijn en beter opgenomen worden door die mensen en instanties die er het meest belang bij hebben. Ten tijde van dit event was elke burger stakeholder in onderzoek naar Covid-19. Met deze digitale inspiratienamiddag over het betrekken van stakeholders in onderzoek wilde de Jonge Academie aan de hand van getuigenissen en een panelgesprek achterhalen hoe het Vlaamse onderzoekslandschap vandaag omgaat met stakeholders.

Welke 'good practices' zijn er, waar liggen de verbeterpunten? Dit was het programma:

Welkom & thematische situering

- Lynda Grine, postdoc dermatologie UZ Gent, lid Jonge Academie

Panelgesprek: Hoe betreft onderzoek stakeholders vandaag?

- Eva Schoeters, Directeur RaDiOrg (Rare Diseases Belgium) en voorzitter be-TSC (Tubereuze Sclerose Complex)
- Anne Snick, Club of Rome-EU
- Pieter Thyssen, Institute for the Future, KU Leuven
- Christophe Vandeviver, prof. criminologie UGent, lid Jonge Academie

Keynote: Multistakeholder collaboration in clinical research: more needed than ever [EN]

- Michel Goldman, prof. immunology ULB, founder of the Institute of Interdisciplinary Innovation in Healthcare (I3H), and former executive director of the Innovative Medicines Initiative (IMI)

Stakeholders in medisch onderzoek door de eeuwen heen

- Joris Vandendriessche, postdoc wetenschapsgeschiedenis KU Leuven, lid Jonge Academie

Getuigenissen van stakeholder involvement uit de Jonge Academie

- Kristien Hens, prof. ethiek UAntwerpen, lid Jonge Academie
- Ann Bessemans, prof. typografisch leesbaarheidsonderzoek PXL-MAD UHasselt, lid Jonge Academie

Prijsuitreiking van de prijsvraag

Social Innovation in the face of the COVID-19 Pandemic: The making of a manifesto

- Pieter Van den Broeck, prof. spatial planning and sustainable development KU Leuven

A Manifesto for a Better Post-COVID World

- Richard Baerenthaler, PhD researcher WU Wien
- Isye Susana Nurhasanah, PhD researcher KU Leuven

Aankondiging nieuwe prijsvraag over research(er) assessment

Het event werd visueel opgeluisterd door Jolijn Van Eenoooghe (sketchnote.be). De resultaten ervan verschenen in de speciale editie van Maja over COVID19. Er waren 84 deelnemers.

10.8. Research assessment, inauguratie en voorzitterswissel — 26 maart 2021

Hoe kunnen we onderzoekers het best beoordelen? De Jonge Academie ging op zoek naar nieuwe ideeën en invalshoeken. Het resultaat van de prijsvraag en inspirerende bijdragen rond dit thema komen aan bod. Op dit publieksevenement werden ook tien nieuwe leden verwelkomd, zwaaiden twaalf leden af en vond de voorzitterswissel plaats. Dit was het programma:

Verwelkoming door voorzitters Sylvia Wenmackers en Vincent Ginis

Sessie Researcher Assessment

Time for fundamental changes! Towards a different way of recognition and reward.

- Prof. dr. Rianne Letschert, Rector magnificus, Maastricht University, Gewezen voorzitter van de Jonge Academie van Nederland

Wordt risicovol vernieuwend onderzoek voldoende gestimuleerd?

- Prof. dr. Reinhilde Veugelers, Gewoon Hoogleraar KU Leuven, Lid KVAB en Academia Europaea

Bekendmaking van en voorstelling door de winnaars van de prijsvraag Researcher Assessment

- Amarante Swift, virtueel karakter gecreëerd door onderzoeksgroep van Karin Hannes, KU Leuven

Aankondiging nieuwe prijsvraag: diversiteit in hoger onderwijs

Inauguratie nieuwe leden

- Lendert Gelens, voorzitter selectiecommissie Jonge Academie
- Compilatiefilmje nieuwe leden 2021-2026

Afzwaai uittredende leden

Voorzitterswissel

- Terugblik door Sylvia Wenmackers en Vincent Ginis, uittredende voorzitters
- Reflectie vanuit de KVAB door Freddy Dumortier, vast secretaris
- Vooruitblik door Jozefien De Leersnyder en Christophe Vandeviver, nieuw voorzittersduo

Preview OVERLAP – expo en voorstelling Maja: Pandemic Edition

- Nele Wynants, medetrekker OVERLAP on Tour en hoofdredacteur Maja Pandemic Edition

Visueel opgeluisterd door Jolijn Van Eenoooghe (sketchnote.be).

Door een technisch probleem hebben slechts 115 deelnemers de zitting minstens gedeeltelijk kunnen meemaken (maximaal 100 op elk moment). Er waren 155 personen ingeschreven. Al wie zich registreerde, kreeg de dag zelf nog de opnamelink van het online event toegestuurd.

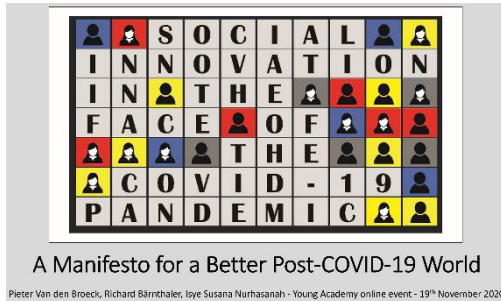
11. Prijzen

Trouw aan een eeuwenlange traditie van academies, lanceerde de Jonge Academie in 2020 voor het eerst eigen prijsvragen, met de ambitie voor twee prijsvragen per jaar. Deze oproepen voor inspiratie volgen een lichtere procedure dan de prijzencompetities waaraan de Jonge Academie samenwerkt, zoals de jaar- en loopbaanprijzen wetenschapscommunicatie, de PhD Cup en de Pipetprijs.

1.1.1. Prijsvraag Het leven na de pandemie

De Jonge Academie lanceerde haar eerste prijsvraag over “Het leven na de pandemie” in het voorjaar van 2020. De jury beoordeelde de twintig inzendingen anoniem en selecteerde onder hen één winnaar en tien andere waardevolle inzendingen.

Achter de winnende inzending bleek een consortium te zitten van tientallen onderzoekers uit verschillende disciplines, die elkaar ontmoetten voor een summer school van de KU Leuven over ruimtelijke planning. Ze comprimeerden voor de prijsvraag een hoofdstuk van hun gezamenlijk werk. Het consortium kreeg een geldprijs van € 500 en presenteerde hun werk *A Manifesto for a better post-COVID world* tijdens het publieksevenement iedereen Betrokken in november 2020.

De winnende inzending en tien andere veelbelovende inzendingen werden gebundeld in het speciaal daarvoor uitgegeven nummer *Maja Pandemic Edition*.

1.1.2. Prijsvraag Research(er) assessment

De tweede prijsvraag rond “Research(er) assessment” werd aangekondigd op het publieksevenement in november 2020. Een nieuwe jury beoordeelde de zes inzendingen anoniem en selecteerde één winnaar, Amarante Swift. Dat bleek een virtueel karakter te zijn, vormgegeven door de onderzoeksgroep van Karin Hannes (KU Leuven). De groep kreeg de geldprijs van € 500 en stelde hun multiperspectivisch werk over onderzoek(er)sbeoordeling voor op het gelijknamige publieksevenement op 26 maart 2021. Op dat event werd ook het startschot gegeven voor de derde prijsvraag “Culturele diversiteit in het hoger onderwijs”.

1.1.3. Onderscheidingen wetenschapscommunicatie i.s.m. KVAB

Omdat onderzoekers vaak een hoge druk ervaren om te publiceren en ook voornamelijk op hun onderzoek worden geëvalueerd, vergt het een ernstige inspanning om daarnaast ook nog eens over dat onderzoek te communiceren bij het grote publiek. Daarom reiken de Jonge Academie en KVAB elk jaar één loopbaanprijs en verschillende jaarprijzen uit aan wetenschappers met een uitzonderlijke verdienste in wetenschapscommunicatie. Op dit moment is met de onderscheidingen geen geldprijs verbonden.

De onderscheiding wordt beheerd door een stuurgroep die ook optreedt als jury. Ze bestaat uit specialisten in wetenschapscommunicatie, namelijk medewerkers van de expertisecellen wetenschapscommunicatie van de Vlaamse associaties van universiteiten en hogescholen, leden van de KVAB en Jonge Academie (4) en verder vertegenwoordigers van andere Vlaamse of Belgische onderzoeksinstituten, de industrie en het overheidsbeleid (EWI, VARIO), aangevuld met experts (VRT, Eos, onderzoeker wetenschapscommunicatie). De stuurgroep werd in 2020 voorgezeten door Damya Laoui (Jonge Academie) en Elisabeth Monard (KVAB). In 2020 selecteerde de stuurgroep 19 jaarprijslaureaten en koos als loopbaanprijslaureaat prof. Marc Van Ranst. Sinds 2019 verkiest de jury ook een ‘Jonge Belofte’, een jaarprijswinnaar die (i) op individuele basis kandideerde en (ii) maximaal

tien jaar geleden een doctoraat behaalde. Bij deze editie ging deze onderscheiding naar Marlies Maes. De laureaten werden bekendgemaakt op 22 oktober 2020.

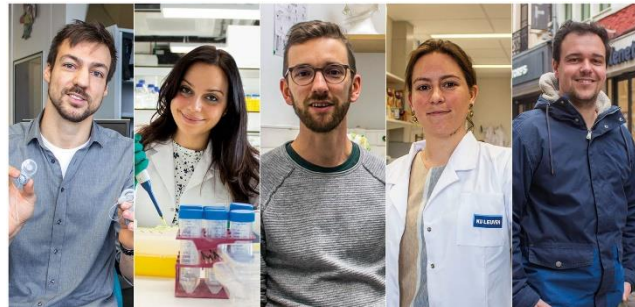
De vruchtbare samenwerking met wetenschapsmagazine Eos werd in 2020 verdergezet. Men kon online stemmen tussen de jaarprijslaureaten voor de Eos publieksfavoriet, die uiteindelijk ging naar Martha Claeys en Lotte Spreeuwenberg, voor hun filosofische podcast “Kluwen” over de knopen van het mens-zijn.

Op 16 november 2020 vond de prijsuitreiking plaats in het Paleis der Academiën (zie eerder).

11.4. Pipetprijs i.s.m. Eos

De Eos Pipet bekroont een jonge, beloftevolle onderzoeker die in Vlaanderen actief is. Met deze award willen wetenschapsblad Eos en de Jonge Academie wetenschap en technologie op een positieve manier onder de aandacht van het grote publiek brengen. Een shortlist van vijf en de winnaar worden gekozen door een vakjury van wetenschapsjournalisten en leden van de Jonge Academie, voorgezeten door een eminent figuur (in 2020 Willy Verstraete). Op de website van Eos kan onder de vijf shortlistkandidaten gestemd worden voor de publieksprijs.

Antonella Fioravanti (VUB/VIB, foto tweede van links) werd door de vakjury bekroond voor het kraken van de antrax- of miltvuurbacterie dankzij nanobodies uit kamelenbloed. Sociaalpsycholoog Jasper Van Assche (UGent, foto uiterst rechts) mocht de publieksprijs in de wacht slepen voor zijn onderzoek naar waarom etnische diversiteit polariseert en negatieve gevoelens losmaakt. Beiden ontvingen een gepersonaliseerd kunstwerk van Frank Merkx, lid van de Jonge Academie.

Dit werkjaar werden ook de voorbereidingen getroffen voor de volgende jaargang. De Jonge Academie schreef alle faculteiten aan met het verzoek om nominaties in te dienen. Op 27 januari 2021 vergaderde de jury van de Pipetprijs onder voorzitterschap van Karen Maex op de Eos-redactie in Antwerpen, waar ze de shortlist en de laureaat aanduidde.

11.5. PhD Cup i.s.m. Scriptie vzw

De Vlaamse PhD Cup wil het sterke en boeiende onderzoek van Vlaamse gedoctoreerden in de kijker zetten. De wedstrijd spoort doctors uit alle disciplines aan om hun onderzoek met de wijde wereld te delen. Na een vierdaagse mediatraining met onder meer camera-, interview- en presentatietraining, volgt de ultieme uitdaging: de kern van je jarenlange onderzoek uit de doeken doen voor publiek, jury en camera's in een heldere presentatie van amper 3 minuten.

De JA neemt de leiding in de eerste selectie op dossier (cv en journalistieke samenvatting) door acht van de twaalf juryleden af te vaardigen. De Jonge Academie is ook vertegenwoordigd in de volgende twee juryfasen: de halve finale na de mediatraining (Heleen Dewitte) en de publieke finale (Sylvia Wenmackers en Nele Wynants). De finale ging door op 6 oktober 2020 in Het Depot in Leuven.

In 2020 won Bert Van den Bogerd (UAntwerpen) zowel de jury- als de publieksprijs de Vlaamse PhD Cup. Als oogheelkundige werkt hij aan een oplossing om mensen met een hoornvlies-aandoening hun zicht terug te geven. Nicolas Wijsen (KU Leuven) en Eline Haspelagh (UGent - VIB) behaalden het zilver en brons.

12. Andere realisaties

12.1. Beleidsoverleg COVID, zorg en (gender)ongelijkheid

Na enkele maanden in een coronacrisis en lockdown maakte de werkgroep Gender in Academia van de Jonge Academie, in samenwerking met drie onderzoekers die geen JA-lid waren, werk van een nota over de ongelijke impact van de coronacrisis op de loopbanen van verschillende onderzoekers (bv. met en zonder zorgtaken) — zie Publicaties: 9.3. Nota, factsheet en website COVID, zorg en (gender)ongelijkheid. Met de nota “COVID, zorg en (gender)ongelijkheid” en later ook de gelijknamige website en factsheet, wilde de Jonge Academie de universiteiten aanmoedigen om in te zetten op specifieke maatregelen om de pijnlijke en ongelijke impact te mitigeren. De nota bevatte al duidelijke voorzetsen voor dergelijke beleidsmaatregelen vanwege de universiteiten en het FWO.

Penhouder Jozefien De Leersnyder en Heleen Dewitte stelden deze nota voor aan de rectoren van de vijf Vlaamse universiteiten op het bureau van de VLIR. Die toonden zich bereid een pakket aan maatregelen op maat van enkele universiteit uit te werken. Leden van de Jonge Academie gingen daartoe in dialoog met de vijf universiteitsrectoren en de VLIR. Op basis van die dialoog werd een inspiratiedocument opgemaakt met de goede praktijken van elke universiteit, ter inspiratie van de andere instellingen (niet publiek). De universiteitsbesturen en medewerkers van allerlei diensten gingen aan de slag en veranderden de verzamelde ideeën en écht universiteitsbeleid.

In het voorjaar van 2021 communiceerden de meeste universiteiten publiek over de beleidskeuzes die ze ter zake maakten, altijd met sympathieke vermelding van de Jonge Academie, die over dit thema de kat de bel aanbod.

12.2. Expeditie Moendoes

Achter de schermen werken de Jonge Academies van België en Nederland al enkele jaren aan een digitale add-on van het educatief spel *Expeditie Moendoes* die de spelervaring en -structuur verbeteren. De uitrol in het Vlaamse onderwijslandschap was gepland voor 2020, maar door de gezondheids crisis werd de lancering in scholen verder uitgesteld tot 2021. Achter de schermen werd wel verder gewerkt.

12.3. Science meets Parliament

SCIENCE
— MEETS —
PARLIAMENT

Onze huidige samenleving wordt gekenmerkt door complexe beleidsproblemen die elk aantonen dat de noodzaak aan wetenschappelijk onderbouwd en tegelijkertijd democratisch gedragen beleid nooit groter is geweest. In de ideale wereld vormen wetenschap en politiek een symbiose, een natuurlijke alliantie om de samenleving vooruit te helpen. Toch lijkt die samenwerking niet altijd even vlot te verlopen. Als wetenschappers en politici zich optimaal ten dienste willen stellen van de samenleving, moeten ze samenwerken. Dat kan enkel door elkaars métier opnieuw te leren kennen en te appreciëren. Vandaar dat de Jonge Academie het initiatief heeft genomen om deze wederzijdse toenadering te faciliteren en te stimuleren. Het doel is niet

om te lobbyen en om de belangen van wetenschappers centraal op de agenda te zetten, maar om het wederzijds vertrouwen te kweken dat noodzakelijk is om de beleidsuitdagingen van morgen samen tegemoet te treden. Naar buitenlands voorbeeld, in vele andere Europese landen werd een gelijkaardig programma reeds met veel succes verschillende jaargangen georganiseerd, start de Jonge Academie daarom *Science meets parliament*. Het programma bestaat uit een *pairing scheme* waarbij een wetenschapper en politicus gekoppeld worden. Het werd eind 2019 gelanceerd en op 14 februari 2020 werden de koppels bekendgemaakt.

Hoewel werkjaar 2020-2021 het moment de gloire zou vormen van de eerste editie, werd de looptijd verlengd. De bedoeling is immers dat de wetenschapper een dag het parlementslid schaduwet en meedraait in het politieke bedrijf. Daarna wordt ook de politicus een dag ontvangen op de werkplek van de wetenschapper. Gezien de meerwaarde van interactie in elkaars fysieke werkomgeving, werden deze vertrouwensbouwende activiteiten door de gezondheids crisis uitgesteld.

12.4. Acties n.a.v. COVID-19

In de tweede helft van maart 2020 werd België getroffen door de COVID-pandemie en ingrijpende maatregelen van de federale overheid om de verdere verspreiding tegen te houden. De Jonge Academie nam snel enkele initiatieven, zoals:

- een crowdsourcing-actie #CovidCampus via de leden en sociale media met als resultaat een overzichtsdokument Crowdsourcing #CovidCampus;
- het in kaart brengen van alle Belgische bottom-up-initiatieven die noodbeademingstoestellen ontwerpen en bouwen, en het opzetten van een peer-reviewprocedure ervan;
- het vertalen van een Medium-artikel van Tomas Pueyo over de noodzaak van snelle maatregelen;
- het verzamelen van de Belgische (en bij uitbreiding internationale) wetenschappelijke gemeenschap in een Slack-omgeving *Mitigate Corona*;
- mee oprichten van de taskforce *Vlaanderen Helemaal Digitaal* van de Vlaamse Overheid. Dit initiatief verbindt aanbieders van digitale oplossingen met bedrijven/organisaties/overheden, die nu voor nieuwe uitdagingen staan.
- Het co-organiseren van de nationale Covid19-conferentie, i.s.m. VLIR e.a.

Zie ook puntjes 9.2 en 10.1.

12.5. Bijdrage aan campagne #SamenVoorBiodiversiteit

Op 30 april 2020 nodigde het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen de Jonge Academie uit om mee te stappen in de Belgische biodiversiteitsalliantie, een beweging die de *sense of urgency* wil creëren rond het snelle biodiversiteitsverlies. Met een sensibiliseringscampagne op sociale media en de website www.samenvoorbiodiversiteit.be sloegen meer dan honderd organisaties, waaronder universiteiten en wetenschappelijke instellingen, de handen in elkaar.

De Jonge Academie stapte mee in de campagne en verspreidde de boodschap via haar eigen socialemediakanalen. Verder adviseerden leden over de communicatiestrategie en evidence-base.

**#Samen
Voor Biodiversiteit**

Geïnspireerd door een verzoek van de initiatiefnemers om iets te doen met “Biodiversiteit en Kunst” lanceerde de gelijknamige werkgroep het idee om een artist-in-residence-programma op te zetten bij de instellingen van de biodiversiteitsalliantie.

12.6. Bijdragen op uitnodiging

Op 15 oktober 2020 organiseerde Statistiek Vlaanderen een publiek seminarie over het potentieel van citizen science in termen van data. Ze nodigde naast Scivil ook de Jonge Academie uit om een beschouwing te geven over citizen science en gegevens. Tine Destrooper, lid van de Jonge Academie, gaf op dit online seminarie een reflectie over citizen science in relatie tot mensenrechten.

Na de opgemerkte gendercampagne in 2019, werd de Jonge Academie op minstens vier gelegenheden aangezocht om bij te dragen aan een debat of workshop.

- Op 4 juni 2020 gaf Jozefien De Leersnyder een talk over Excellent Science = M+F+X en het VLIR-JA-charter, in het kader van de Doctoral Schools UHasselt.
- Naar aanleiding van de Internationale dag van meisjes en vrouwen in de wetenschap (11 februari) organiseerde de Belgian Society for Women in Science op 12 februari 2021 een screening van de film *Picture a Scientist* gevolgd door een debat. Daarop vertegenwoordigde Jozefien De Leersnyder de Jonge Academie.
- Vincent Ginis sprak op 16 februari 2021 op de stakeholder workshop van Lancaster University over gender equality plans in het kader van Horizon-2020-project Targeted-MPI.
- Lies Lahousse nam op 11 maart 2021 namens de Jonge Academie deel aan de paneldiscussie over het thema “Het virus selecteert niet... — de gevolgen van de COVID-pandemie geanalyseerd vanuit een gender-en diversiteitsperspectief”.

Deel 4: *Samenwerking met partners*

13. Samenwerking binnen Vlaanderen

13.1. KVAB

De Jonge Academie en de KVAB trekken samen de Stuurgroep Wetenschapscommunicatie (covoorzitter namens de JA was Damya Laoui in 2020, naast covoorzitter Elisabeth Monard namens KVAB). Deze reikt de onderscheidingen wetenschapscommunicatie uit (zie *Prijzen*).

Leden van de Jonge Academie werken mee aan de Standpunten van de KVAB, alsook met Denkerscycli.

De KVAB heeft de gewoonte ontwikkeld om leden van de Jonge Academie uit te nodigen als spreker op haar evenementen.

De leden van de Jonge Academie ontvangen de maandelijkse interne nieuwsbrief van de KVAB en worden, naast de publieke activiteiten, ook uitgenodigd op activiteiten die bestemd zijn voor KVAB-leden (voordrachten in de klassen, lentevergadering op verplaatsing, diner na openbare vergadering).

De voorzitters van de Jonge Academie worden uitgenodigd voor de vergaderingen van de Raad van Bestuur van de KVAB.

13.2. KAGB

In 2014 heeft ook de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België (de KAGB) zich aangesloten bij de andere gevestigde academies die de Jonge Academie ondersteunen. Sinds 2015 maakt een lid van de Jonge Academie deel uit van de Raad van Bestuur van de Koninklijke Academie voor Geneeskunde van België. In 2019 en 2020 nam Lies Lahousse deze vertegenwoordiging waar. Zij werd in 2021 opgevolgd door Lynda Grine.

Het werkjaar 2020-2021 kende geen gezamenlijke activiteiten, maar werd in de tijd ingesloten tussen twee JA-KAGB symposia: *Changing publication practices* (februari 2020, zie vorig jaarverslag) en *De langetermijneffecten van COVID-19* (mei 2021, zie volgend jaarverslag).

13.3. Vlaamse overheid, Departement Economie, Wetenschap en Innovatie

Het relevante beleidsdomein voor de meeste werkzaamheden van de Jonge Academie bevindt zich in het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie. De JA onderhoudt goede contacten met de ambtenaren verantwoordelijk voor open science en wetenschapscommunicatie. In het verleden organiseerden de Jonge Academie en Departement EWI al verschillende gezamenlijke events — in werkjaar 2020-2021 uitzonderlijk niet.

Op 5 mei vertegenwoordigde Sylvia Wenmackers de Jonge Academie in een focusgroep van Departement EWI over de Euraxess-classificatie van onderzoekersonafhankelijkheidsniveaus (R3/R4).

13.4. VLIR

De VLIR is als interuniversitair platform voor universitair beleid een bevoorrechte partner van de Jonge Academie. De VLIR was co-organiserende partner van de Jonge Academie in het septemberwebinar over anonimiseren en pseudonimiseren (zie *Events*). Ook ondersteunden zij, net als de Jonge Academie, de Nationale Covid19-conferentie (zie *Events*). Verder werkt de Jonge Academie binnen de werkgroep Academic Compass dankbaar verder op basis van data die VLIR en ECOOM hen toevertrouwde (o.a. personeelsstatistieken Vlaamse universiteiten). Tot slot waren de VLIR en de Jonge Academie partners in het op de agenda zetten van de ongelijke impact van de coronacrisis op academici (zie 9.3 en 12.1 *COVID, zorg en (gender)ongelijkheid*).

13.5. FWO

Ook met het FWO, de voornaamste financier van wetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen, onderhoudt de Jonge Academie goede contacten. Vooral FWO bepaalde ingrijpende beleidsmaatregelen neemt, toetst het deze af met stakeholders, zoals de Jonge Academie. Door de COVID-pandemie en het feit dat voorname hervormingen al in de implementatiefase zitten, hield FWO geen focusgroepen of stakeholderdebatten waarop de Jonge Academie uitgenodigd was.

Na de samenwerkingen “Kom Naar Buiten” in 2016 t.e.m. 2018 en de gezamenlijke Building Bridges-focusdagen over interdisciplinariteit en wetenschapscommunicatie in 2019, zetten de Jonge Academie en FWO een samenwerking verder met het gezamenlijke online event Citizen Science & Science Communication i.s.m. Scivil en KVAB (16 november 2020). (Zie *Events*)

13.6. Universiteiten

Binnen elke universiteit is er een permanent en regelmatig contact tussen het bestuur van de universiteit en de leden van de Jonge Academie die tot die universiteit behoren. De leden van de Jonge Academie worden daarbij expliciet geconsulteerd over thema's die jonge onderzoekers en de universiteit in kwestie aanbelangen. Daarnaast zijn deze ontmoetingen ook een gelegenheid waarop de Jonge Academie zelf punten kan aanbrengen en haar ideeën mag voorleggen.

13.7. Eos

Sylvia Wenmackers maakt deel uit van de Adviesraad van Eos, uitdrukkelijk vanuit haar functie als lid van de Jonge Academie.

Ter gelegenheid van de bekendmaking van de laureaten van de onderscheidingen wetenschapscommunicatie (zie *Prijzen*) verscheen een interview van Els Verweire met loopbaanprijslaureaat Marc Van Ranst in Eos, zowel op papier als online. Op de Eos-website was er een stemming mogelijk tussen de jaarprijslaureaten voor “Eos publieksfavoriet”.

Met de Pipetprijs brengen de Eos-redactie en de Jonge Academie wetenschap en technologie op een positieve manier onder de aandacht (zie *Prijzen*).

13.8. Scriptie vzw (PhD Cup)

De Jonge Academie is een kennispartner van PhD Cup, een initiatief van Scriptie vzw dewelke ook de Vlaamse Scriptieprijs uitreikt. (zie *Prijzen*)

13.9. Universiteit van Vlaanderen (met VRT, Knack en de universiteiten)

In september 2017 werd de Universiteit van Vlaanderen gelanceerd, een wetenschapscommunicatie-platform dat universitaire kennis zo breed mogelijk wil verspreiden, door onderzoekers gratis college te laten geven op radio, tv en internet. De Jonge Academie en de vijf Vlaamse universiteiten hebben daarvoor de handen in elkaar geslagen met VRT en Knack. Zo combineren we de wetenschappelijke sterkte van de Vlaamse onderzoekers met de slagkracht van sterke media, waaronder de openbare omroep.

Laagdrempelige colleges van een kwartier van wetenschappers blijven de core business van de Universiteit van Vlaanderen, maar met podcasts en microdocumentaires “Wat zegt de Wetenschap” breidde de Universiteit van Vlaanderen haar arsenaal aan werkformats stevig uit sinds de oprichting. Er werd ook nagedacht over ambitieuze zaalshows.

De Jonge Academie is als stichtende partner permanent vertegenwoordigd in de Adviesraad en Redactieraad, in 2020 door Christophe Vandeviver en Sylvia Wenmackers. JA-leden geven ook colleges voor de Universiteit van Vlaanderen.

13.10. Scivil

In 2014 zette de Jonge Academie *citizen science* (burgerwetenschap) op de kaart met een publieksevent en de lancering van het citizen-science-portaal IedereenWetenschapper.be, gevolgd door het gelijknamige Standpunt begin 2016. Begin 2019 werd onder overheidsimpuls Scivil opgericht, het een expertisecentrum voor citizen science in Vlaanderen, dat gevestigd is onder de vleugels van de RVO-Society, imec, Leuven.

We planden drie gezamenlijke Scivil-JA-events dit werkjaar (zie aldaar): de afgelaste “tweede netwerkdag citizen science”, de online inspiratiesessie “uitdagingen in citizen science” ter vervanging ervan en de Hopin-conferentie “Citizen Science & Science communication”.

14. Internationale samenwerking

De Jonge Academie nam deel aan internationaal overleg over de Horizon Europe budget cuts (Open Science), of ter voorbereiding van een sterke samenwerking (Expeditie Moendoes met DJA Nederland, event met de YA Finland; bijeenkomst ENYA in virtueel Berlijn). We werden ook stichtend lid van YASAS.

14.1. Expeditie Moendoes (met De Jonge Akademie Nederland)

De Jonge Academie van België en De Jonge Akademie van Nederland werken al sinds 2015 samen aan de digitalisering van het succesvolle educatieve bordspel Expeditie Moendoes. Middels financiële investeringen van beide academies is een browsergame ontwikkeld dat in 2021 zal verspreid worden.

14.2. European Young Academies (Berlijn, 4-5 juli 2020)

Leden Birgit Van Puymbroeck, Christophe Vandeviver en Sylvia Wenmackers vertegenwoordigden de Jonge Academie in de internationale meeting van Europese nationale Young Academies op 4 en 5 juli

2020. De ontmoeting werd een online videomeeting, hoewel ze oorspronkelijk gepland was om door te gaan in Berlijn, op aansturen van de Duitse Junge Akademie.

Eén van de agendapunten was de deelname van Jonge Academies aan SAPEA 2.0 (zie volgende punt YASAS). Ter voorbereiding van die bespreking op 4-5 juli werd een voorafgaand overleg opgezet op 4 juni, tussen voornoemde JA-leden en de Duitse Junge Akademie, om in detail de voor- en nadelen van een startvoorstel van vertegenwoordigingsstructuur in SAPEA te bespreken.

14.3. Oprichting Young Academies' Science Advice Structure

Op aansturen van de Europese Commissie hebben de voornaamste netwerken van (gevestigde) Europese Academies voorgenomen om samen te werken in het Horizon2020-gefinancierde consortium SAPEA. Dit samenwerkingsverband heeft een formele rol in het herziene Scientific Advice Mechanism van de Europese Commissie: het heeft als taak om "evidence reports" te produceren van wetenschappelijke kennis over specifieke beleidsrelevante topics, die als input dienen voor de High Level Group of Chief Scientific Advisors die de Europese Commissie adviseert. Deze evidence reviews worden samengesteld door werkgroepen van onderzoekers, voorgedragen door lid-academies.

Om de stem van jonge onderzoekers in dit proces te versterken, verenigden de Europese Young Academies zich in YASAS, the Young Academies' Science Advice Structure. Middels deze vertegenwoordigingsstructuur voor jonge academies willen ze samen met de bestaande academiernetwerken ALLEA, EASAC, FEAM, Euro-CASE en academie Academia Europaea als consortiumpartner meedingen naar het vernieuwde samenwerkingscontract SAPEA 2.0. De Jonge Academie werd op 18 december, als één van 13 jonge academies, stichtend lid van YASAS, na bespreking in de Berlin Meeting en een uitgebreide revisieronde van de statuten van de vertegenwoordigingsstructuur, op vlak van bestuur, stemrechten, achterliggende rechtspersoon en tewerkstellingsmodaliteiten.

14.4. Overleg over Horizon Europe budget cuts

Toen de Europese regeringsleiders bezuinigingen aankondigden op de ambitieuze Horizon-Europe-begroting die het Europees Parlement eerder goedgekeurde, reageerden vele wetenschappelijke instellingen en verenigingen in Europa ontgoocheld, het belang benadrukkend van wetenschappelijk onderzoek en de financiering van onafhankelijk onderzoek door de Europese overheid.

In deze atmosfeer vonden ook de jonge academies overheen Europa elkaar. In een efficiënte asynchrone vergadering (via e-mail) werden standpunten uitgewisseld, op basis waarvan de Poolse jonge academie een eerste versie kon schrijven van een open brief, als gezamenlijke reactie tegen deze aangekondigde inkrimping van onderzoeks- en innovatieprogramma's in het voorgestelde EU-budget 2021-2027.

Europese regeringsleiders bereikten een akkoord over een Horizonbegroting van € 80.9 miljard, significant minder dan de € 94.4 miljard die de Europese Commissie voorstelde en nog verder verwijderd van de € 120 miljard die het Europees Parlement vroeg. Het overleg van jonge academies dat tot snelle actie leidde, droeg bij aan de visibiliteit die er mee voor zorgde dat de uiteindelijke Horizonbegroting tussenin belandde (rond € 85 miljard).

14.5. Science for Policymaking in Belgium (20 oktober 2020)

De Joint Research Centre, de interne dienst van de Europese Commissie die instaat voor beleidsadvies en beleidsevaluatie, nodigde op advies van Departement EWV de Jonge Academie uit om bij te dragen aan een workshop over het wetenschappelijk-beleidsadvies-ecosysteem in België. Deze workshop

maakte deel uit van een serie van 15 online workshops van het JRC over “Strengthening and connecting eco-systems of science for policy across Europe”. Door relevante actoren uit de overheid, de academische wereld en een diverse reeks andere organisaties betrokken bij kennismanagement op de verschillende bestuursniveaus van België en zijn regio's samen te brengen met internationale “science-for-policy”-experts, wilde het JRC kennis delen over wat goed werkt, ideeën ontwikkelen over versterking van het Belgische ecosysteem, en bouwen aan een community van professionals.

Op deze workshop op 20 oktober 2020, gaf JA-bestuurslid Beleid Jozefien De Leersnyder een inleidende voordracht met een analyse van beleidsadviesstructuren en -praktijken die Vlaanderen rijk is, met een aanduiding van de hiaten in vergelijking met het buitenland. Deze analyse kwam tot stand na overleg met en review door verschillende JA-leden.

I 4.6. Overleg met de Young Academy of Finland in het kader van de themaworkshop over wetenschappelijk beleidsadvies

De Young Academy of Finland en onze Jonge Academie vonden elkaar voor de organisatie van een themaworkshop, over wetenschappelijk beleidsadvies, onder de suggestieve titel “*The Future of Independent Science Advice in the EU Ecosystem: How to make sure that research synthesis reports are read?*” De voorbereidingen werden online verdergezet na een eerste fysieke ontmoeting in Brussel. Na eerdere plannen voor een fysieke workshop in Brussel ging het event uiteindelijk online door (zie *Events*).

I 4.7. Sporadische contacten met andere jonge academies

Buiten het kader van een impactrijke samenwerking zijn er ook snelle contacten tussen de Jonge Academies. Zo contacteerde een Poolse universiteit de JA met vragen over gender en een uitnodiging om te spreken. De JA liet de berichtgeving over de ontwikkeling van Expeditie Moendoes opnemen in de nieuwsbrief van de Global Young Academy. Het secretariaat van de Jonge Academie staat in e-mailcontact met andere Jonge Academies via de mailinglijsten van de Global Young Academy. In dat kader nam de Jonge Academie ook deel aan een bevraging over de gendersamenstelling en het genderbeleid van Jonge Academies wereldwijd.

Deel 5: Communicatie en pers

15. Sociale media en websites

Website

www.jongeademie.be

De website focust op nieuws en gebruiksvriendelijkheid. Zowel de leden als de nieuwsberichten zijn op de homepage zelf beschikbaar, en meer informatie over alle onderwerpen van de homepage is telkens maar één klik verder.

Er zijn gemiddeld een 50-tal bezoekers per dag, met uitschieters wanneer tweets naar de website verwijzen.

Projectwebsites

www.sciencemeetsparliament.be

De website voor het pairing scheme dat de Jonge Academie opzette.

www.wetenschapismvx.be

De campagnewebsite heeft nu twee subsites.

www.overlap.be

De promowebsite voor het boek en de Expo OVERLAP on Tour.

www.moendoes.be

De landingspagina voor het spel Expeditie Moendoes.

Twitter

<https://twitter.com/jongeAcademie>

De populariteit van het Twitterkanaal is verder gestegen. De Jonge Academie heeft nu 2.676 volgers. De Jonge Academie is erg actief op dit medium en realiseert een bereik van tussen de 11.000 en 69.000 weergaven per maand. Daarnaast kunnen de berichten van de Jonge Academie rekenen op een hoog interactiepercentage.

De Jonge Academie wordt soms gevraagd om initiatieven rond wetenschapscommunicatie mee te promoten via haar Twitter-account.

YouTube

<https://www.youtube.com/channel/UCI2m0LEBoOPz80QK72QoWGw>

De Jonge Academie heeft een eigen YouTube kanaal waar filmpjes van de Jonge Academie worden gepost. Het gaat om videomateriaal van campagnes en/of evenementen. Afgelopen jaar werden de nieuwe video's 7732 keer bekeken.

Instagram

https://www.instagram.com/jonge_academie/

Op haar Instagramaccount deelt de Jonge Academie voornamelijk beeldmateriaal. Er zijn 239 volgers en we kregen 2428 views.

Facebook

<https://www.facebook.com/jongeAcademie>

Het aantal volgers op Facebook is de laatste jaren sterk gestegen waardoor nu ook wordt ingezet op dit kanaal los van Twitter. Een belangrijke toepassing voor dit kanaal is het delen van fotoreportages en evenementen. Er zijn momenteel 786 volgers. Het bereik van berichten ligt typisch tussen de 200 en 12 000 views en ze scoren hoog op vlak van betrokkenheid.

LinkedIn

<https://be.linkedin.com/company/jonge-academie>

Op LinkedIn onderhoudt de Jonge Academie haar professionele netwerk. Het kanaal telt 224 volgers.

16. Specifieke media

Berichtgeving van of over de Jonge Academie vindt haar weg naar specifieke doelgroepen in de academische en artistieke wereld, door opname in nieuwsbrieven, op websites of in communitymagazines van partnerinstellingen. In het bijzonder verscheen de Jonge Academie in de kanalen van o.a. de universiteiten (niewsbrieven, oproepen, online nieuwsberichten), EWI (bijv. nieuwsbrieven 21/4, 12/5, 26/5, 13/10, 20/10, 27/10, 8/12, 26/1, 16/2, 23/3, website), FWO (website, nieuwsbrieven september, februari, maart, interview met nieuw verkozen voorzitters), VARIO (niewsbrieven 23/4, 8/10, 30/10, 20/11, 28/1, 18/2) en de intussen uitgedoofde nieuwsbrief van de Vlaamse Wetenschapsagenda (30/10, 25/11).

Deel 6:
Financiën

17. Eindafrekening 2020

De Jonge Academie genoot in 2020 een toelage van € 80 000 van de Nationale Loterij (via de KVAB), en een bijkomende toelage van de middelen die het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie aan de KVAB ter beschikking stelt voor de werkzaamheden van de Jonge Academie. Daarvan is € 60 000 bedoeld als werkingsbudget voor de Jonge Academie. Het resterende bedrag gaat naar personele en logistieke ondersteuning vanuit de KVAB.

De werkingsmiddelen werden voornamelijk besteed aan de totstandkoming van Maja (± € 15 000 incl. vormgeving, druk en verspreiding), videografie in het kader van de digitale inauguratie, de ontwikkeling van projectwebsites en vernieuwing van de Jonge Academiewebsite en aan de voorbereiding van de reizende *Overlap Expo* die in 2021 van start gaat.

18. Begroting 2021

Dankzij een sterke verankering van de Jonge Academie in het convenant tussen de overheid en de KVAB, kan de Jonge Academie rekenen op 1 voltijdsequivalent aan personeelondersteuning, specifiek voor de JA, naast de algemene logistieke ondersteuning vanuit de KVAB. Voor het volgende werkingsjaar is opnieuw een toelage aangevraagd bij de Nationale Loterij.